

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Šuránka a soudců Josefa Straky a Karla Ulíka ve věci

žalobkyně: **SAFINELA SE**
IČO: 29127815
sídlem Pujmanové 1753/10a, Nusle, Praha 4
zastoupena společností GT Tax a. s.
sídlem Pujmanové 1753/10a, Nusle, Praha 4

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2024, č. j. 16563/24/5200-11434-713082,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2024, č. j. 16563/24/5200-11434-713082, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku ve výši 32 463,5 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupkyně žalobkyně GT Tax a. s.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

1. V této věci se soud zabývá daňovou uznatelností nákladových úroků vztahujících se ke korunovému dluhopisům drženým akcionáři daňového subjektu. Klíčovou otázkou je zhodnocení, zda se v případě těchto akcionářů jedná o *vztah jinak spojených osob*, které se podílejí na jeho vedení nebo kontrole, a zda tento vztah mezi akcionáři (již jsou současně vlastníky dluhopisů) a daňovým subjektem lze podrobit *testu nízké kapitalizace* ve smyslu zákona § 25 odst. 1 písm. w) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění účinném do 31. 12. 2017 (dále „zákon o daních z příjmů“). Z tohoto hlediska je stěžejní výklad pojmu *jednání ve shodě* ve smyslu § 78 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění účinném do 30. 6. 2020 (dále „ZOK“), resp. § 66b zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále „obchodní zákoník“). Souběžně s tím se soud zabývá daňovou uznatelností nákladových úroků z úvěru, u kterého posuzuje, zda daňové orgány prokázaly jeho neoprávněně sjednání pouze za účelem snížení základu daně.

Průběh restrukturalizace a transformace

2. Právní předchůdkyní žalobkyně je společnost Berounská servisní a.s., IČO: 28471008 (dále též „Berounská servisní“), která měla do 26. 9. 2016 název Tipsport.net a.s. (dále „Tipsport.net“)
3. Společnost Tipsport.net byla před datem 19. 6. 2012 stoprocentně vlastněna společností TIPSPORT a.s., IČO: 18600824 (dále jen „TIPSPORT“), jejíž akcie drželo deset fyzických osob společně vlastnících podíl o velikosti 92,2 %; (dále souhrnně „akcionáři FO“) a spolek TJ LOKOMOTIVA BEROUN o. s., IČO: 00473561, vlastníci podíl o velikosti 7,8 % (nyní TJ LOKOMITIVA BEROUN z. s., dále „akcionář PO“).
4. Následně proběhla v rámci společnosti Tipsport.net „restrukturalizace“, jejíž průběh lze shrnout následovně:
5. Akcionáři FO převedli své akcie společnosti TIPSPORT na jimi vlastněnou holdingovou společnost TIPSPORT HOLDING a. s. (dále „Tipsport Holding“; původně založená pod názvem COMMIPHORA a. s. jako tv. ready made společnost). Společnost TIPSPORT dále převedla akcie společnosti Tipsport.net na jí vlastněnou holdingovou společnost Tipsport.net Holding a.s. (dle „Tipsport.net Holding“; původně založená pod názvem RIVOLUSA a. s. jako tzv. ready made společnost).
6. Obě zmíněné holdingové společnosti – tj. Tipsport Holding a Tipsport.net Holding – emitovaly dluhopisy o nominální hodnotě 1 Kč a úrokové sazbě 12 % p. a. se splatností v roce 2032. Tyto dluhopisy nabyli akcionáři FO a došlo k zápočtu vzájemných pohledávek z titulu převodu dluhopisů a akcií společností.
7. V rámci fúze se společnost Tipsport Holding (zanikající) sloučila se společností TIPSPORT (nástupnická). V rámci souběžně probíhající fúze se společnost Tipsport.net Holding (zanikající) sloučila se společností Tipsport.net (nástupnická). V důsledku těchto fúzí se obě nástupnické společnosti stala emitentem dluhopisů emitovaných zanikajícími holdingovými společnostmi.
8. Následnou transformací došlo ke změně hierarchické struktury společností skupiny TIPSPORT. Společnost Tipsport.net byla původně „dcerou“ společnosti TIPSPORT, po transformaci se z nich staly sesterské společnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

9. Shora shrnutý průběh restrukturalizace je podrobněji popsán a graficky znázorněna v kap. 4.1-4.2 na str. 9-2 zprávy o daňové kontrole, na kterou soud v podrobnostech odkazuje.

Daňová kontrola

10. Specializovaný finanční úřad (dále „správce daně“) vyhodnotil důsledky výše popsané transformace tak, že původní akcionáři společnosti TIPSPORT nepřišli o majetkovou účast v obou společnostech a fakticky si je prodali sami sobě. Zpeněžili takto hodnotu těchto společností včetně nakumulovaného nerozděleného zisku, který však – na rozdíl od výplaty ve formě dividendy – nemuseli danit. Současně získali právo na výplatu úroků z dluhopisů s mimořádně výhodným daňovým režimem, přičemž tyto dluhopisy uhradili pohledávkami plynoucími z prodeje společnosti TIPSPORT. Správce daně uznal, že žádný z deseti (po úmrtí jednoho z původních akcionářů se započtením jeho dědiců dvanácti) akcionářů FO není kapitálově spojen s předchůdkyní žalobkyně. Nicméně vztah akcionářů FO a současně věřitelů dluhopisů vůči předchůdkyni žalobkyně jakožto dlužníci je podle něj vztahem jinak spojených osob podle § 23 odst. 7 písm. b) bodu 1 zákona o daních z příjmů. Dle správce daně se tedy akcionáři FO se podíleli na kontrole předchůdkyně žalobkyně, neboť mezi nimi existoval vztah ovlivnění. Akcionáři FO rozhodujícím a významným způsobem ovlivnili chování korporace prostřednictvím hlasování na valné hromadě, neboť rozhodli o úpisu dluhopisů a o výsledku celé restrukturalizace. Proto zde došlo k jednání ve shodě ve smyslu § 78 ZOK, resp. dříve podle § 66b obchodního zákoníku. Správce daně tedy dospěl k závěru, že mezi akcionáři a předchůdkyněmi žalobkyně (Tipsport.net; poté Berounská servisní) se jedná o vztah jinak spojených osob podléhající testu nízké kapitalizace dle § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů. Z tohoto důvodu *nebylo možno uznat jako náklad* (výdaj) vynaložený na dosažení, zajištění a udržení příjmů ve smyslu § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů *úroky z dluhopisů*, které předchůdkyně žalobkyně emitovala a které drželi akcionáři FO.
11. Tyto závěry učinil správce daně již v rámci dřívější daňové kontroly zahájené vůči žalobkyni dne 21. 9. 2018 ohledně zdaňovacích období let 2014, 2015 a 2016. Za všechna tato zdaňovací období došlo k doměření daně. Nicméně ve vztahu ke zdaňovacímu období roku 2014 bylo dodatečné doměření daně zrušeno žalovaným a řízení bylo zastaveno, a to v reakci na rozsudek zdejšího soudu ze dne 7. 12. 2021, č. j. 43 Af 31/2020-57, jímž bylo určeno, že zásah správce daně spočívající v zahájení daňové kontroly za zdaňovací období roku 2014 je nezákonný, neboť ve vztahu k tomuto období již marně uplynula lhůta pro stanovení daně. Naproti tomu ve vztahu ke zdaňovacím obdobím let 2015 a 2016 došlo k platnému doměření daně, přičemž ve vztahu k rozhodnutí žalovaného potvrzujícímu toto doměření byla podaná samostatná žaloba, kterou zdejší soud rozsudkem ze dne 24. 6. 2025, č. j. 43 Af 17/2022-116, zamítl.
12. Na výsledky daňové kontroly vztahující se k předchozím zdaňovacím obdobím navázal správce daně v další *daňové kontrole zahájené dne 18. 6. 2021*, jež se vztahuje k nyní posuzovanému zdaňovacímu období roku 2017. I v rámci této daňové kontroly správce daně prověřoval uznatelnost úroků z dluhopisů emitovaných předchůdkyní žalobkyně a držení akcionáři FO a dospěl ke stejnému závěru jako u předchozích zdaňovacích období, tedy o neuznání předmětných úroků z emitovaných dluhopisů.
13. Oznámením správce daně ze dne 25. 10. 2021 byla tato *daňová kontrola dále rozšířena* o prověření daňové uznatelnosti *úrokových nákladů plynoucích z úvěru*, který předchůdkyně žalobkyně přijala od společnosti SAFINELA SE ještě před fúzí (v tomto časovém období Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

dále „SAFINELA“; srov. odst. 18-19 níže). Jednalo se o úvěr poskytnutý žalobkyni z titulu úvěrové smlouvy ze dne 5. 1. 2015 ve znění dodatku č. 1 ze dne 18. 5. 2015, dodatku č. 2 ze dne 4. 11. 2015 a dodatku č. 3 ze dne 25. 5. 2016 (dále souhrnně jen „úvěrová smlouva“). Dle tvrzení předchůdkyně žalobkyně bylo cílem tohoto úvěru naplnit dlouhodobými finančními prostředky účetní rezervu vykázanou k 31. 12. 2014 ve výši 1 miliardy Kč (původně v nižší částce naplňované postupným vydáváním směnek), a to za účelem krytí hrozby vysokých sázkových proher. Jelikož ovšem předchůdkyně žalobkyně od roku 2012 evidovala záporný vlastní kapitál, nemohla by po 1. 1. 2017 již splnit podmínku provozování hazardní hry ve smyslu § 6 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění účinném od 1. 1. 2017 (dále „zákon o hazardních hrách“) spočívající v nutnosti disponovat vlastním kapitálem v minimální výši 2 miliony EUR. Proto následně dne 25. 5. 2016 uzavřela smlouvu o pachtu závodu, kterou jakožto propachtovatel přenechala svůj závod společnosti TIPSPORT 02 a. s. (dále „TipSPORT 02“) jakožto pachtýři. V rámci pachtovní smlouvy přitom došlo k rozdělení úvěru na dvě části: V rozsahu 402 milionů Kč byl závazek z úvěru převeden na TipSPORT 02 (pachtýře), ve zbývajícím rozsahu 600 milionů Kč však závazek z úvěru zůstal předchůdkyni žalobkyně (propachtovateli). Toto rozdělení vysvětlila tím, že po převzetí celého úvěru by společnost TipSPORT 02 evidovala záporný vlastní kapitál, takže by nesplňovala podmínky provozovatele ve smyslu zákona o hazardních hrách. Na TipSPORT 02 bylo zároveň rozhodnutím Ministerstva financí ze dne 9. 9. 2016 převedeno oprávnění předchůdkyně žalobkyně k podnikání v oblasti hazardních her (s výjimkou provozování okamžitých loterií). V souvislosti s tímto omezením podnikatelské činnosti předchůdkyně žalobkyně došlo v roce 2017 k rozpuštění zmiňované účetní rezervy.

14. Správce daně nicméně dospěl k závěru, že pokud by úvěr od společnosti SAFINELA skutečně souvisel s tvrzenou tvorbou účetní rezervy na krytí hrozby vysokých sázkových proher, pak by bylo logické, aby příslušná část tohoto úvěru přešla na TipSPORT 02, na kterou předchůdkyně žalobkyně převedla téměř celý svůj závod. Pokud na TipSPORT 02 nebyl převeden závazek z úvěru v rozsahu 600 milionů Kč jen proto, aby neevidovala záporný kapitál a nepřestala splňovat podmínky provozovatele podle zákona o hazardních hrách, pak není zřejmé, jak by daný úvěr souvisel s podnikatelskou činností předchůdkyně žalobkyně, tj. s činností, kterou od roku 2016 propachtovává. Dle správce daně tak nebyla prokázána souvislost přijatého úvěru s tvorbou finanční rezervy. Navíc k přijetí úvěru došlo v době, kdy již byl projednáván návrh zákona předpokládající zavedení požadavku na vlastní kapitál provozovatelů hazardních her, a zanedlouho zase k rozpuštění této finanční rezervy v okamžiku, kdy podstata podnikatelské činnosti byla převedena na TipSPORT 02 a kdy již předchůdkyně žalobkyně nenesla rizika spojená s předmětem podnikání, na který byla rezerva vytvořena. Nejpozději v okamžiku rozpuštění finanční rezervy tedy ztratil úvěr svůj deklarovaný účel, přesto ale předchůdkyně žalobkyně nadále uplatňovala náklady na úroky z úvěru jako uznatelný výdaj a snižovala tím svůj základ daně. Nadto hrozba vysokých sázkových proher už měla být pokryta v rámci restrukturalizace vydanými dluhopisy. Správce daně konečně poukázal i na zjištění z daňového řízení vedeného vůči společnosti SAFINELA, z něhož zjistil, že úvěr poskytovaný předchůdkyni žalobkyně nebyl z převážné části vyplácen z bankovního účtu společnosti SAFINELA, nýbrž z bankovních účtů akcionářů FO, kteří takto na účet právní předchůdkyně žalobkyně v roce 2015 hradili dluhopisy v hodnotě 1 miliardy Kč emitované společností SAFINELA. Akcionáři FO byli přitom v období let 2015 až 2017 paralelně jak akcionáři společnosti SAFINELA, tak

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

i akcionáři právní předchůdkyně žalobkyně. Dle správce daně tudíž úvěr fakticky neposkytla společnost SAFINELA, ale fyzické osoby propojené jak s úvěrovým dlužníkem (předchůdkyně žalobkyně), tak i s úvěrovým věřitelem (SAFINELA). Úvěr byl tedy součástí struktury vytvořené za účelem snížení základu daně ve smyslu § 23 odst. 7 písm. b) bod 5 zákona o daních z příjmů. Úroky z úvěru od SAFINELA proto byly vyhodnoceny jako daňově neuznatelné ve smyslu § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů.

Doměření daně

15. Na základě výsledku daňové kontroly správce daně dodatečným platebním výměrem ze dne 10. 2. 2023, č. j. 26470/23/4200-11771-507706, doměřil předchůdkyni žalobkyně za zdaňovací období roku 2017 daň z příjmů právnických osob ve výši 111 978 020 Kč a současně stanovil penále ve výši 22 395 604 Kč.
16. Proti dodatečnému platebnímu výměru podala předchůdkyně žalobkyně odvolání, na základě kterého žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 6. 2024, č. j. 16563/24/5200-11434-713082 (dále „napadené rozhodnutí“), zrušil část dodatečného platebního výměru v rozsahu stanoveného penále (srov. odst. 175-181 napadeného rozhodnutí), ve zbytku jej však potvrdil. Žalovaný se ztotožnil se závěry správce daně, pokud šlo o aplikaci testu nízké kapitalizace z důvodu vztahu mezi akcionáři a daňovým subjektem.

II. Obsah podání účastníků

Žaloba

17. Proti napadenému rozhodnutí byla dne 2. 8. 2024 podána žaloba podle § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“), ještě společností Berounská servisní.
18. Po podání žaloby však společnost Berounská servisní zanikla v důsledku fúze sloučením s přechodem veškerého jmění do společnosti SAFINELA, která se stala její nástupnickou společností. Soud proto usnesením ze dne 14. 4. 2025, č. j. 51 Af 6/2024-111, rozhodl o procesním nástupnictví tak, že v řízení pokračuje se společností SAFINELA jako s žalobkyní.
19. Soud pro lepší přehlednost v následujícím textu užívá souhrnné označení *žalobkyně* jak pro stávající žalobkyni, kterou je nyní společnost SAFINELA coby nástupnická společnost, tak i pro původní žalobkyni, kterou byla dnes již zaniklá společnost Berounská servisní, dříve Tipsport.net (výjimkou jsou části vztahující se k otázce posouzení dopadu přijatého úvěru, kde je užíváno samostatné označení SAFINELA jakožto poskytovatele úvěru ještě před uskutečněním fúze).
20. Nosné žalobní námitky lze shrnout následovně:
 - (i.) žalovaný se nevypořádal se všemi žalobkyní uplatněnými argumenty a nedostatečně odůvodnil své závěry, proto je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné,
 - (ii.) žalovaný vyložil pojem *podílení se na kontrole* ve smyslu § 23 odst. 7 písm. b) bodu 1 zákona o daních z příjmů nesprávně, extenzivně a v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (dále „NSS“) i v rozporu s metodickými pokyny Generálního finančního ředitelství (dále „GFŘ“) a Ministerstva financí (dále „ministerstvo“), a proto dospěl k nesprávnému právnímu závěru, že se jednotliví akcionáři FO podíleli na kontrole žalobkyně;

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

- (iii.) pro naplnění podmínek testu nízké kapitalizace § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů nebyl dodržen časový rámec, neboť žalovaný zkoumal naplnění podmínek k období roku 2012, kdy probíhala restrukturalizace, avšak jejich splnění měl zkoumat ve vztahu k nyní posuzovanému zdaňovacímu období roku 2017;
- (iv.) při výkladu pojmu *podílení se na kontrole* ad (ii) žalovaný učinil nesprávné úvahy o jednotlivých aspektech účasti akcionářů na kontrole obchodní společnosti;
- (v.) žalovaný porušil princip právní jistoty, neboť otázkou restrukturalizace a hodnocení úroků z emitovaných dluhopisů se zabýval již v rámci daňové kontroly společnosti TIPSPORT za zdaňovací období roku 2013 a tehdy vyhodnotil úroky z emitovaných dluhopisů jako ekonomicky racionální, čímž vytvořil presumpci správnosti daného postupu, a tím žalobkyni založil legitimní očekávání, které však přijetím právního závěru ad (ii) porušil;
- (vi.) žalovaný neprokázal, že by okolnosti uzavření úvěrové smlouvy mezi právní předchůdkyní žalobkyně a společností SAFINELA nenabízely i jiné racionální vysvětlení než získání daňové výhody, a proto dospěl k nesprávnému právnímu závěru, že šlo o vztah vytvořený převážně za účelem snížení základu daně;
- (vii.) žalovaný v rámci daňové kontroly vztahující se ke zdaňovacímu období roku 2017 navazoval na výsledky daňových kontrol vztahující se ke zdaňovacím obdobím let 2014, 2015 a 2016, ačkoliv daňová kontrola za zdaňovací období roku 2014 byla vedena nezákonně po uplynutí lhůty pro stanovení daně;
- (viii.) právní závěry žalovaného ad (ii), (iv) a (v) nejsou opřeny o dostatečně prokázaný skutkový stav, neboť daňové orgány
 - neunesly své důkazní břemeno,
 - neodůvodnily neprovedení důkazu právními stanovisky Advokátní kanceláře Chrenek, Kotrba spol. s r. o. ze dne 26. 7. 2022 (dále „stanovisko AK Chrenek“) a *Memorandem k posouzení otázek vyplývajících z daňové kontroly společnosti Berounská Servisní* zpracovaným advokátní kanceláří PRK Partners s. r. o.“ (dále „stanovisko PRK Partners“),
 - nedůvodně vyloučily znalecké posudky, které zpracovala Vysoká škola ekonomická, Institut oceňování majetku (dále „posudek VŠE“), znalecký ústav APELEN Valuation a. s. (dále „posudek APELEN“) a Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích, Ústav znalectví a oceňování (dále „posudek VŠTE“), přičemž následný odkaz na ně v odůvodnění napadeného rozhodnutí považuje za porušení § 115 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále „daňový řád“),
 - nedůvodně odmítly provést výsledky navržených svědků (jednotlivých akcionářů FO, členů představenstva bank, Ing. T. B., Ph.D., a Ing. T. K.);
- (ix.) žalovaný postupoval účelově ve snaze doměřit daň za každou cenu.

Shora uvedené představuje základní rámec žalobní argumentace, s jejíž podstatou se soud vypořádá níže v rámci věcného posouzení.

Vyjádření žalovaného

21. Žalovaný ve vyjádření k žalobě shrnul stěžejní skutková zjištění týkající se transformace i poskytnutí úvěru. Shrnul klíčové skutkové a právní závěry, které přijal v napadeném rozhodnutí, a v podrobnostech odkázal na příslušné části.

Další vyjádření účastníků

22. Na vyjádření žalovaného zareagovala žalobkyně obsáhlou replikou. V ní vytyká žalovanému, že nereaguje na její žalobní námítky a setrvává na svých závěrech. Nesouhlasí s tvrzením žalovaného o dostatečné přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť stěžejní námítky týkající se vzájemné propojenosti osob zůstaly nevyřaděny, ani implicitně na ně nebylo reagováno. V této souvislosti zdůrazňuje předložená právní stanoviska, k jejichž hodnotícím závěrům se žalovaný nevyjádřil. Žalobkyně rovněž nesouhlasí s žalovaným uváděnými důvody pro nevyhovění důkazním návrhům. Specificky u důkazních návrhů notářskými zápisy žalovaný argumentuje jejich nevěrohodností a účelovou vykonstruovaností, aniž by vysvětlil proč. Žalovaný ve vyjádření k žalobě rovněž uvádí, že nemohl reflektovat návrhy svědeckými výpověďmi Ing. T. B., Ph. D., a členů představenstva bank, neboť byly poprvé navrženy až v žalobě, nicméně žalobkyně je navrhla již ve svém vyjádření ze dne 23. 11. 2022 k výsledkům kontrolního zjištění. Žalovaný rovněž v napadeném rozhodnutí odkazoval na znalecké posudky a výslechy znalců, které však nebyly v průběhu daňového řízení ke zdaňovacímu období roku 2017 vůbec použity, tudíž se s nimi žalobkyně nemohla vůbec seznámit, čímž došlo k porušení § 115 odst. 2 daňového řádu. Žalobkyně rovněž sporuje závěr žalovaného ohledně jinak spojených osob ve smyslu § 23 odst. 7 písm. b) bodu 1 zákona o daních z příjmů, poukazuje zejména na skutečnost, že v průběhu roku 2013 se žádný z akcionářů nepodílel na její kontrole. Ze strany žalovaného nebyl podíl na kontrole celkově prokázán, zejména nebylo prokázáno, jakým způsobem se který konkrétní akcionář samostatně podílel na kontrole v roce 2017. Ohledně uznatelnosti úroků z úvěru od SAFINELA žalovaný nijak nereagoval na část žalobní námítky, ve které je poukazováno na prokázání faktického poskytnutí úvěru účetnictvím žalobkyně i prohlášením auditora TOP AUDIT BOHEMIA a. s. ze dne 27. 5. 2022. Žalobkyně rovněž odmítá argumentaci žalovaného, že nebyla prokázána racionalita úvěru a souvislost s jejím podnikáním. Za bezpředmětnou považuje poznámku pod čarou ve vyjádření žalovaného, ve které je odkazováno na herní plán TIPSPORT, navíc v daňovém řízení týkajícím se společnosti TIPSPORT bylo argumentováno, že společnosti zúčastněné na restrukturalizaci herní plán nevyužívaly, k čemuž obsáhle cituje z vyjádření společnosti TIPSPORT ze dne 15. 4. 2021. Dále nesouhlasí s vyjádřením žalovaného, že SAFINELA poskytla úvěr pouze za účelem splnění vlastních závazků, neboť z její účetní závěrky pro rok 2023 je patrné, že výnosové úroky jsou vyšší než ty obdržené od předchůdkyně žalobkyně, tudíž SAFINELA zjevně půjčuje i jiným osobám. Stejně tak žalobkyně odmítá tvrzení o nestandardních okolnostech uzavření úvěru a odmítá závěr o nevyslechnutí svědka Ing. T. K. Žalovaný rovněž nereaguje na právní rozbor ustanovení § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů a žalobkyní vytyká rozpor s výsledky kontrolního zjištění.
23. Žalovaný zareagoval duplikou, ve které připomněl, že na žalobkyní předkládaná právní stanoviska i na jeho důkazní návrhy bylo reagováno. K tomu cituje příslušné části napadeného rozhodnutí či zprávy o daňové kontrole.
24. Žalobkyně odpověděla triplikou (formálně označenou jako duplika), ve které nesouhlasí s tím, že by se žalovaný její argumentací zabýval, k čemuž cituje část napadeného Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

rozhodnutí, ve které je zmiňováno, že není povinností daňových orgánů reagovat na veškerá tvrzení daňového subjektu. Ve zbývající části tripliky rozvíjí svou argumentaci brojící proti zmínce ve vyjádření žalovaného o herním plánu TIPSPORT.

Průběh jednání

25. Žalobkyně při jednání shrnula podstatné části žalobní argumentace. Připustila, že zdejší soud ve věci sp. zn. 43 Ad 17/2022 rozhodoval o žalobě týkající se předchozího zdaňovací období, a to ve vztahu k otázce spojených osob, podílení se na kontrole akcionářů a vlastnictví půdy pro odpisy. Navzdory tomu setrvala na názoru, že spojenost osob je třeba posuzovat samostatně za každé zdaňovací období. Proto závěry předchozího rozsudku ve věci sp. zn. 43 Af 17/2022 nelze bez dalšího aplikovat na nyní projednávanou věc. Blíže se pozastavila u výkladu pojmu „podílení se na kontrole“, který ze strany žalovaného považuje za nepřiměřeně extenzivní. I kdyby bylo možné takový výklad připustit, je třeba provést zásadní individuální posouzení konkrétních osob. Testování spojenosti je třeba provádět za každé zdaňovací období samostatně. Dále zdůraznila, že žalovaný ve všech svých podáních k napadenému rozhodnutí vychází pouze ze stavu v roce 2012 s tím, že tehdy byl nastaven rozhodující stav, aniž by uvedl konkrétní skutečnosti, které by prokazovaly trvání tohoto stavu v roce 2017. Přitom například během daňové kontroly za období roku 2013 nebyla dovozena žádná spojenost osob, čímž byla logika úvah žalovaného přerušena. Žalobkyně rovněž shledala za nepřijatelné, aby žalovaný posuzoval všechny akcionáře jako jednu osobu. Je třeba zkoumat podílení se konkrétních osob v konkrétním zdaňovacím období. Žalovaný však považuje za spojené osoby například i dědice akcionáře P., kteří se žádných událostí v roce 2012 nezúčastnili. Podobně nešlo za spojené osoby považovat akcionáře, kteří disponovali velmi nízkými podíly v řádu nižších desítek procent. Pokud jde o otázku úvěru od SAFINELA, pak ze strany daňových orgánů nebylo dostatečně doloženo, že úvěr sloužil k vytvoření rezervy na krytí vysokých sázkových proher. Tato účetní rezerva byla naplněna dlouhodobými finančními prostředky z úvěru, které nahradily krátkodobé prostředky a doplnily rezervu až do výše jedné miliardy korun. Ze strany žalobkyně přitom bylo prokázáno jak poskytnutí úvěru, tak i hrazení úrokových nákladů, přičemž peněžní prostředky související s úvěrem přešly na pachtýře jen v důsledku legislativních změn po roce 2017. Pokud žalovaný tvrdí, že nebyl prokázán jiný než daňově motivovaný účel úvěru, pak právě za účelem prokázání skutečného motivu byla navržena svědecká výpověď jediného člena představenstva společnosti SAFINEA, který úvěr sjednával v roce 2015, a jehož nevyslechnutí představuje pochybení na straně žalovaného.
26. Žalovaný předně odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a na svá písmenná vyjádření, na jejichž závěrech setrval. Zdůraznil, že pokud jde o otázku spojených osob ve smyslu § 2 odst. 7 písm. b) zákona o daních příjmů a od toho se odvíjející aplikaci test nízké kapitalizace dle § 25 odst. 7 písm. w) téhož zákona, pak touto se zdejší soud zabýval již v rozsudku ze dne 24. 6. 2025, č. j. 43 Af 17/2022-116, v němž se závěry daňových orgánů ztotožnil. Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že podklady z jiných daňových řízení (zejména posudky či protokoly o výsledích osob) byly začleněny již do daňové kontroly za období roku 2017 a staly se součástí zprávy o daňové kontrole za toto období, tudíž v průběhu odvolacího řízení nebyl vůbec důvod vyzývat žalobkyni k seznámení se s podklady postupem dle § 115 odst. 2 daňového řádu. Navíc ani případné pochybení v tomto směru by nemohlo založit vadu s vlivem na zákonnost.

27. Soud při jednání provedl k důkazu tyto listiny:
- zápis z jednání Koordinačního výboru s Komorou daňových poradců ze dne 31. 8. 2005,
 - metodickou pomůcku k prověřování správnosti stanovení základu daně z příjmů právnických osob v souvislosti s korunovými dluhopisy dle žádosti rozpočtového výboru ze dne 8. 3. 2017,
 - metodický pokyn GFŘ k problematice posouzení daňové uznatelnosti finančních nástrojů, č. j. 81324/17/7100-10110-207203,
 - pokyn GFŘ D-34, č. j. 45076/19/7100-40133-110343,
 - pokyn GFŘ D-22, č. j. 5606/15/7100-10,
 - zprávu o daňové kontrole žalobkyně za zdaňovací období roku 2013.

III. Posouzení soudem

28. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje i všechny ostatní formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).

Obecně k rozsahu přezkumu

29. Soud konstatuje, že ačkoliv je žaloba velmi obsáhlá (69 stran), tak se do značné míry jedná o neustálé opakování téže argumentace jinými slovy. Žalobní argumentace je často zacyklená, typicky v částech, v nichž vytýká daňovým orgánům absenci důvodů, s nimiž vzápětí v jiné části rozsáhle polemizuje. Polemika s jednotlivými pasážemi odůvodnění napadeného rozhodnutí či zprávy o daňové kontrole (později též s dílčími pasážemi ve vyjádření žalovaného k žalobě či k jeho duplice) je nezřídka založena na nepřesné interpretaci závěrů daňových orgánů, jimž jsou často podsouvány závěry, které nevyslovily, nebo které vyslovily odlišně či v určitém kontextu (k tomu viz dále). Na tuto nepřesnou interpretaci pak často navazují hluboké právní úvahy, které se však leckdy míjejí se skutečným obsahem napadeného rozhodnutí. Žalobní argumentace si rovněž mnohdy protirečí: Typicky se namítá neprovedení určitého navrženého důkazu, následně se namítá jeho procesní nepoužitelnost (k tomu srov. odst. níže), nebo se namítá nedostatek odůvodnění, aby se v jiné části zamítala zbytečná obsírnost důvodů u věcí nevyžadujících objasnění (viz např. body 111-113 na str. 26 žaloby). Takový způsob žalobní argumentace je samozřejmě obecně přípustný, nicméně se nemohl neodrazit na způsobu vypořádání uplatněných námitek, a to jak v řízení soudním, tak i v řízení před daňovými orgány.
30. Soud proto předesílá, že se při přezkumu uplatněných žalobních bodů soustředí primárně na *jádro sporu a výklad klíčových právních otázek*, a naopak nepovažuje za nezbytné rozvíjet každou dílčí argumentační linii a reagovat na každou jednotlivou polemiku žalobkyně vůči závěrům daňových orgánů.
31. Soud dále předesílá, že z hlediska *výkladu klíčových otázek* se s nosnými závěry daňových orgánů ztotožňuje, a proto v příslušných částech bude odkazovat na jejich podrobná

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

odůvodnění, která nepovažuje za nezbytné cizelovat jen kvůli poskytnutí „lepšího“ či „přesvědčivějšího“ vyjádření již vyslovených závěrů (srov. rozsudky NSS ze dne 12. 11. 2014, č. j. 6 As 54/2013-128, ze dne 4. 3. 2015, č. j. 6 As 72/2014-88, a ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78).

32. Soud rovněž zdůrazňuje, že pro nyní posuzovanou věc shledává za podstatné celkové souvislosti případu, a nikoliv konkrétní jednotlivosti. Proto na zákonnost napadeného rozhodnutí nemají vliv některé dílčí nepřesnosti.
33. Soud konečně připomíná, že podstatu sporných otázek zodpověděl již ve svém rozsudku ze dne 24. 6. 2025, č. j. 43 Af 17/2022-116, jenž se týkal doměření daně z příjmů za zdaňovací období let 2015 a 2016. Od těchto závěrů nemá důvod se odchylovat ani v nyní posuzované věci, jež se týká v zásadě shodných skutkových okolností, byť ve vztahu ke zdaňovacímu období roku 2017. Zejména ve vztahu k výkladu pojmů *jinak spojených osob* a *jednání ve shodě* z hlediska aplikace testu nízké kapitalizace se posledně zmiňovaný a nynější rozsudek v zásadě neliší. Jedinou otázkou řešenou v této věci výrazně „navíc“ je problematika daňové uznatelnosti úroků z úvěru od SAFINELA, která v předchozích zdaňovacích obdobích nebyla předmětem zkoumání.

Skutečný předmět napadeného rozhodnutí

34. Daňové orgány vyslovily závěr, že celková transformace spojená s vydáním dluhopisů neměla ekonomicky racionální důvody. Tento závěr opřely zejména o názor, že změnu vlastnické struktury skupiny TIPSPORT z vertikální na horizontální bylo možné uskutečnit výrazně jednodušším způsobem bez emise dluhopisů. Ta navíc způsobila, že žalobkyně vykazala záporný vlastní kapitál a splnění deklarovaných cílů emise (zajištění možnosti rychlého financování akcionáři v případě velké prohry nebo nutnosti navýšit rezervy při změně legislativy) lze označit přinejmenším za velmi sporné. Soud tento závěr sdílí a má o ekonomické racionalitě rovněž pochybnosti. Zároveň však nelze přehlédnout, že daňové orgány závěr o neúčinnosti uplatněných nákladů z *úroků z emitovaných dluhopisů* nezaložily na neprokázání ekonomické racionality ani na zneužití práva. Svůj závěr o vyloučení daňové uznatelnosti nákladů v podobě úroků založily na aplikaci testu nízké kapitalizace. Právě tento závěr, o který je napadené rozhodnutí skutečně opřeno, je soud také oprávněn (a v mezích žalobních bodů i povinen) přezkoumat. Soud naopak nemá prostor se hlouběji zabývat důvody ekonomické racionality či zneužití práva, na nichž závěry napadeného rozhodnutí nespočívají. Proto je bezpředmětné se blíže vyjadřovat i k žalobní polemice vztahující se k některé z těchto otázek.
35. Odlišně je tomu ovšem v případě *úroků z úvěru* od SAFINELA, ve vztahu k nimž je závěr o neúčinnosti uplatněných nákladů založen na tom, že šlo o právní vztah založený převážně za účelem snížení základu daně. Úroky z úvěru od SAFINELA jsou však vůči úrokům z emitovaných dluhopisů do určité míry samostatnou kategorií, třebaže fakticky jde o vztahy týchž osob, zejména akcionářů FO.

III. (i) Přezkoumatelnost

36. V žalobě je žalovanému i správci daně hojně vytýkáno, že se nevypořádali se všemi námitkami, které žalobkyně v průběhu daňového řízení uplatňovala.
37. Soud dává žalobkyni za pravdu potud, že žalovaný ani správce daně skutečně nereagovali jednotlivě na každou její dílčí námitku a ani nerozvíjeli každou argumentační větev její Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

obsáhlé polemiky. To však nemusí nutně znamenat, že by podstata žalobkyní uplatňovaných námitek zůstala nevypořádána a že by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

38. Judikatura konstantně dovozuje, že je zcela přípustné a ústavně konformní, pokud se správní orgán zabývá *podstatou* námitek a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, aniž by v odůvodnění musel reagovat na všechny myslitelné aspekty vznesené námitek. Jak dovedl Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, „[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná,“ na což navázala judikatura správních soudů, která již konstantně dovozuje, že soudy ani správní orgány nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí (srov. rozsudky NSS ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014-43, či ze dne 7. 5. 2019, č. j. 7 As 362/2018-23, odst. 10).
39. Přesně to daňové orgány v nyní posuzované věci učinily. Dle soudu dokázaly uchopit podstatu sporu i jádro žalobkyniny argumentace a podat na ně ucelenou a přesvědčivou odpověď. Skutečnost, že žalobkyně se závěry daňových orgánů subjektivně nesouhlasí, neznamená, že by šlo o závěry objektivně neodůvodněné.
40. Soud naopak nemůže přisvědčit argumentaci žalobkyně, že by části odůvodnění napadeného rozhodnutí či vyjádření k žalobě, v nichž se žalovaný zmiňoval o přístupu spočívajícím v předestření argumentačního celku namísto vypořádávání dílčích námitek, měly být interpretovány jako projev vůle daňových orgánů se uplatněnými námitkami nezabývat, natož jako doklad o nepoužitelnosti jiných částí odůvodnění napadeného rozhodnutí, v nichž je ke konkrétním námitkám žalobkyně podáván obsáhlý výklad.
41. Soud tedy uzavírá, že napadené rozhodnutí je plně přezkoumatelné, jelikož z něj zřetelně vyplývá, proč není argumentace žalobkyně důvodná, třebaže se explicitně nevyjadřuje zcela „bod po bodu“ ke každé dílčí polemice obsažené v rozsáhlých podáních žalobkyně.

III. (ii) Podíl na kontrole

Obecně k úpravě testu nízké kapitalizace

42. Podle § 24 odst. 1 věty první zákona o daních z příjmů se výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů pro zjištění základu daně odečtou ve výši prokázané poplatníkem a ve výši stanovené tímto zákonem a zvláštními předpisy.
43. Podle § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů za výdaje (náklady) vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů pro daňové účely **nelze uznat zejména finanční výdaje (náklady), kterými se pro účely tohoto zákona rozumí úroky z úvěrových finančních nástrojů a související výdaje (náklady), včetně výdajů (nákladů) na obstarání, zpracování úvěrů, poplatků za záruky, pokud je věřitel osobou spojenou ve vztahu k dlužníkovi (§ 23 odst. 7), a to ve výši finančních výdajů (nákladů) z částky, o kterou úhrn úvěrových finančních nástrojů od spojených osob v průběhu zdaňovacího období nebo období, za něž se podává daňové přiznání, přesahuje šestinásobek výše vlastního kapitálu, je-li příjemcem úvěrového finančního nástroje banka nebo pojišťovna, nebo čtyřnásobek výše vlastního kapitálu u ostatních příjemců úvěrových finančních nástrojů.** V případě, že podmínkou pro

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

poskytnutí úvěrového finančního nástroje dlužníkovi věřitelem je poskytnutí přímo souvisejícího úvěru, zápůjčky nebo vkladu tomuto věřiteli osobou spojenou ve vztahu k dlužníkovi, považuje se pro účely tohoto ustanovení a vzhledem k tomuto úvěrovému finančnímu nástroji věřitel za osobu spojenou ve vztahu k dlužníkovi.

44. Podle § 23 odst. 7 věty poslední zákona o daních z příjmů se spojenými osobami pro účely tohoto zákona rozumí

a) kapitálově spojené osoby, přitom

1. jestliže se jedna osoba přímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech druhé osoby, anebo se jedna osoba přímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech více osob; a přitom tento podíl představuje alespoň 25 % základního kapitálu nebo 25 % hlasovacích práv těchto osob, jsou všechny tyto osoby vzájemně osobami přímo kapitálově spojenými,

2. jestliže se jedna osoba nepřímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech druhé osoby, anebo se jedna osoba přímo nebo nepřímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech více osob; a přitom tento podíl představuje alespoň 25 % základního kapitálu nebo 25 % hlasovacích práv těchto osob, jsou všechny tyto osoby vzájemně osobami kapitálově spojenými,

b) *jinak spojené osoby*, kterými jsou osoby

1. kdy se *jedna osoba podílí na vedení nebo kontrole jiné osoby*,

2. kdy se shodné osoby nebo osoby blízké podílejí na vedení nebo kontrole jiných osob, tyto jiné osoby jsou vzájemně osobami jinak spojenými. Za jinak spojené osoby se nepovažují osoby, kdy je jedna osoba členem dozorčích rad obou osob,

3. ovládající a ovládaná a také osoby ovládané stejnou ovládající osobou,

4. blízké,

5. které vytvořily právní vztah převážně za účelem snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty.

Podíl na základním kapitálu nebo podíl s hlasovacím právem ve zdaňovacím období nebo období, za něž je podáváno daňové přiznání, se stanoví jako aritmetický průměr měsíčních stavů. Účast v kontrolní komisi nebo obdobném kontrolním orgánu a provádění kontroly za úplatu se nepovažuje za podílení se na kontrole.

Interpretace pojmu účasti na vedení nebo kontrole jakožto podmínky propojenosti osob

45. Výkladem pojmu *podílení na vedení nebo kontrole* se zabýval rozšířený senát NSS ze dne 7. 11. 2007, č. j. 2 Afs 165/2006-114, č. 1487/2008 Sb. NSS, ve věci *Mikrotechna* (dále jen „rozsudek RS NSS *Mikrotechna*“). Tento výklad se sice vztahoval k původnímu znění § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů před účinností zákona č. 438/2003 Sb., v něm ovšem byla – obdobně jako ve stávajícím znění – rovněž obsažena právní úprava zpřísnující daňovou uznatelnost finančních nákladů v případech subjektů, které se účastní přímo nebo nepřímo na vedení, kontrole či jmění jiného subjektu.

46. RS NSS *Mikrotechna* vyložil, že pojem *vedení* není zcela totožný s pojmem *obchodní vedení*, jak jej znal dříve platný obchodní zákoník, a že může mít formu přímou, či nepřímou: „*Účast na vedení není, jak již zmíněno, legálně definována ani v ustanovení § 25 odst. 1 písm. w)*,

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

ani v ustanovení § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů, jakkoli tohoto pojmu obě ustanovení užívají. Nezbyvá tedy než jeho obsah určit výkladem. Pojem ‚vedení‘ je v zákoně o daních z příjmů užíván nepochybně v souvislosti s obchodními společnostmi a družstvy. Obchodní zákoník zná legální pojem ‚obchodního vedení‘ (viz zejm. jeho § 81, § 97 odst. 1, § 134, § 192 odst. 1, jež charakterizují, které orgány jednotlivých společností obchodní vedení vykonávají) [nyní § 195 odst. 1, § 435 odst. 2, § 456 odst. 2 a § 706 zákona o obchodních korporacích – pozn. soudu]. Obchodním vedením se rozumí řízení společnosti, tj. zejména organizování a řízení její podnikatelské činnosti, včetně rozhodování o podnikatelských záměrech; obchodní vedení tedy ve své podstatě směřuje dovnitř společnosti, na rozdíl od jednání jménem společnosti. S ním je nelze ztotožňovat. Někdy na rozhodnutí učiněné v rámci obchodního vedení navazuje jednání jménem společnosti, a to tam, kde je k realizaci rozhodnutí (např. o určité obchodní strategii) nutné právní jednání vůči třetím osobám (viz v podrobnostech např. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol.: Obchodní zákoník. komentář. 6. vyd., Praha 2001, str. 346, komentář k § 81). Z povahy věci plyne, že obchodní vedení (stejně jako jednání společnosti ‚navenek‘) mohou přímo vykonávat pouze fyzické osoby. ‚Obchodní vedení‘ ve smyslu obchodního zákoníku však nelze zcela ztotožňovat s pojmem ‚vedení‘ užívaným zákonem o daních z příjmů v jeho § 25 odst. 1 písm. w) a § 23 odst. 7, jakkoli jsou si významově oba pojmy blízké. Pod pojmem ‚vedení‘ budou nepochybně zahrnuty všechny formy ‚obchodního vedení‘, vedle toho tam však budou spadat i některé další formy ovlivňování konkrétní činnosti obchodní společnosti, a to takové, které mají podstatný vliv na její hospodaření, a tedy zprostředkovaně i na výši její daňové povinnosti z hlediska daně z příjmů právnických osob. Účástí na ‚vedení‘ proto nutno rozumět zejména výkon funkce statutárního orgánu či členství v takovém orgánu, členství v jiném podobném orgánu jako např. v dozorčí radě a v některých případech i výkon funkce člena vrcholového vedení společnosti, má-li takovýto člen podle společenské smlouvy či stanov nebo nějakého vnitřního předpisu společnosti podstatný vliv na hospodaření společnosti (je-li např. oprávněn jménem společnosti přijímat pro ni půjčky na částky řádově srovnatelné s jejím základním kapitálem).“ (zvýraznění zde i dále doplnil zdejší soud). Smysl této úpravy popsal rozšířený senát tak, že „[ú]část na vedení ve smyslu § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů může mít jednak formu přímou, a to tehdy, když poskytovatel úvěru (půjčky) se sám osobně účastní na vedení příjemce půjčky (to je myslitelné pouze v případě, že poskytovatelem je fyzická osoba). Další formou je forma nepřímá, která je představitelná zejména tak, že osoby, které se účastní na vedení poskytovatele úvěru (půjčky), je-li tento obchodní společností či družstvem, tj. zejména jeho statutární orgány, členové jeho statutárních orgánů, členové jeho dozorčí rady či někteří další příslušníci vrcholového vedení, jsou zároveň účastní na vedení příjemce půjčky. Účast na vedení ve formě nepřímé se zde děje personálním propojením vedení obou právnických osob, které umožňuje fyzickým osobám, jež se na vedení obou účastní, mít potřebné informace o hospodaření obou společností a na základě toho optimalizovat daňovou povinnost.“

47. Výklad přijatý rozsudkem RS NSS Mikrotechna obstál i v testu ústavnosti, neboť Ústavní soud v nálezu ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 7/08, jednak aproboval interpretaci podanou NSS, ale také potvrdil i význam testu nízké kapitalizace u spojených osob: „Smyslem kritického ustanovení, resp. jeho vtělení do zákona o daních z příjmů, totiž bylo zamezit daňovým únikům mezi ‚spřízněnými‘ subjekty, resp. spekulativnímu ovlivňování daňové povinnosti takových právnických osob formou tzv. ‚financování dluhem‘, při níž dochází k situaci, kdy poměr dluhů společnosti k jejímu kapitálu přesahuje určitou, z daňového hlediska přijatelnou, hranici (srov. též rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Afs 108/2004); je-li základní jmění společnosti ve srovnání s půjčkou příliš nízké (tzv. ‚nízká kapitalizace společnosti‘), pak

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

využití půjčky jako zdroje financování je způsobilé založit podstatné snížení daňové povinnosti společnosti a výhodu pro ni, na rozdíl od té, která dostatečně vysokým základním jměním vybavena je (srov. kupř. ASPI LIT 11504CZ, Jan Aleš: Důsledky nízké kapitalizace obchodních společností, Právo a podnikání 1999, roč. 1999, č. 2). Pravidla nízké kapitalizace zakotvená v § 25 odst. 1 písm. w) zákona o dani z příjmů pak určují nejvyšší možný poměr úhrnné výše úvěrů a půjček vůči vlastnímu kapitálu společnosti, a tím hranici, kdy je ještě možné mít odpovídající finanční náklady (úroky, výdaje na zajištění, zpracování úvěrů a poplatky za záruky) za daňové uznatelné, resp. oprávněně snižující odváděnou daň z příjmů. Ustanovení § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů tak slouží jako překážka odvádění zisků ze společností pomocí vysokých úroků z úvěrů a půjček.“

48. Po vydání rozsudku RS NSS *Mikrotechna* sice bylo dotčené ustanovení zákona o daních z příjmů novelizováno, došlo však především ke změně jeho formální struktury, aniž by se měnil smysl a účel. To znamená, že i po novelizaci je jeho smyslem a účelem reagovat na rizika plynoucí z *ovlivnění* ve formě *účasti na vedení* či *kontrole* a ve světle toho je nutno toto ustanovení vykládat. Na tom nic nemění ani zrušení obchodního zákoníku (účinný do 31. 12. 2012), který výslovnou definici pojmu *ovlivnění* neobsahoval, a jeho nahrazení zákonem o obchodních korporacích (účinný od 1. 1. 2014), který v § 71 výslovnou definici tohoto pojmu obsahuje. Na uvedeném nic nemění ani to, že v důsledku pozměňovacího zákona č. 669/2004 Sb. byly do § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů zavedeny některé případy toho, co kontrola výslovně není (za účast na kontrole se výslovně nepovažuje účast v kontrolní komisi nebo obdobném kontrolním orgánu ani provádění kontroly za úplatu [§ 23 odst. 7 poslední věta] a dále se za jinak spojené osoby nepovažují ani osoby, u nichž je jedna osoba členem dozorčích rad obou osob [§ 23 odst. 7 písm. b) bod 2 *in fine*]), a naopak výslovné zavedení těchto výluk potvrzuje, že kontrolu nelze omezovat úzce jen na členství v kontrolním orgánu.
49. S ohledem na shora uvedené závěry rozsudku RS NSS *Mikrotechna* má soud za to, že pojem *kontrola* je nutno chápat širěji, tedy jako faktickou kontrolu nad daňově relevantním jednáním jiné osoby. Jde o výkon *ovlivnění* odlišný od účasti na vedení, které může a nemusí být založeno na účasti na kontrole v úzkém smyslu (nejde-li o zákonné výluky), majetkové účasti, resp. účasti na hlasovacích právech, jiných právních vztazích nebo na jiném faktickém důvodu. Toto chápání pojmu *účast na kontrole* zrcadlově kopíruje a komplementárně doplňuje výklad pojmu *účast na vedení*, jak jej vyložil rozšířený senát, a koresponduje s výrazem *ovlivnění* jakožto nejnižší formou podnikatelského seskupení aktuálně upravenou v § 71 zákona o obchodních korporacích, ke kterému dochází tehdy, pokud vlivná osoba *pomocí svého vlivu v obchodní korporaci rozhodujícím způsobem ovlivní chování obchodní korporace* jakožto ovlivněné osoby [k tomu soud doplňuje, že vyšší forma podnikatelského seskupení – ovládnutí dle § 74 zákona o obchodních korporacích – je samostatnou situací zakládající postavení jinak spojených osob podle § 23 odst. 7 písm. b) bodu 3 zákona o daních z příjmů].
50. Podporu pro shora popsaný širší výklad pojmu *kontrola* lze kromě rozsudku RS NSS *Mikrotechna* nalézt též ve starší judikatuře, která akceptovala propojenost v kombinaci účasti na vedení i na kontrole. NSS například v rozsudku ze dne 27. 9. 2007, č. j. 7 Afs 22/2007-106, vyložil pojem nepřímého vedení společnosti tak, že zahrnuje i majetkovou účast vkladatelů, kteří jsou společníky. Ti totiž vykonávají svá práva týkající se řízení společnosti a kontroly její činnosti na valné hromadě v rozsahu a způsobem uvedeným ve společenské smlouvě, popř. ve stanovách. Tímto způsobem se společníci nepřímo podílejí na řízení Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

společnosti, kdežto přímé vedení společnosti náleží jednatelům (v uvedené věci se jednalo o společnost s ručením omezeným). Podobně v rozsudku NSS ze dne 22. 8. 2013, č. j. 1 Afs 67/2013-28, byla dovozena forma nepřímé účasti na vedení dvou různých společností v případě, kdy jedna a tatáž fyzická osoba byla jednatelem obchodní společnosti poskytující úvěr (věřitele) a paralelně byla členem dozorčí rady společnosti čerpající úvěr (dlužníka), a to právě v době uzavření smlouvy o úvěru.

51. S ohledem na shora uvedené soud nemůže přisvědčit argumentaci žalobkyně, že by testu nízké kapitalizace podléhaly jen případy regulované § 23 odst. 7 písm. a) zákona o daních z příjmů upravujícím kapitálové spojení skrze alespoň 25 % podíl. Právě tato argumentace je dle soudu založena na nesprávném chápání kontroly v úzkém pojetí. Jak navíc bylo vysvětleno výše, možnost *kontroly* nemusí být založena výlučně na majetkové účasti, ale i na jiném titulu.
52. Soud přisvědčuje žalovanému (odst. 108-110 napadeného rozhodnutí), že v nyní posuzované věci nebylo ono *jiné spojení* založeno pouhým postavením akcionáře, nýbrž tím, že akcionáři drželi společně s ostatními akcionáři FO kontrolní podíl akcií a jednali spolu ve shodě (k tomu dále), což se projevilo při přípravě a schválení transformace s otevřeně deklarovaným cílem zpeněžit hodnotu společností za současného zachování kontroly nad nimi (přímý akcionářský vliv), výkonu vlivu prostřednictvím jimi volených orgánů (nepřímý akcionářský vliv) za trvajících deklarované loajality ke společnému cíli (připravenost dluhopisy rychle prodat a doplnit prostředky do společnosti) a též cestou dluhového vlivu majitelů dluhopisů (zahrnujícího též možnost předčasného splacení – za splnění dalších podmínek). Tyto faktory ve svém souhrnu dle soudu představují kontrolu ve výše vyloženém (širším) smyslu.
53. Na tomto místě lze tedy shrnout, že daňové orgány při výkladu ustanovení § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů nepochybily.

Jednání ve shodě

54. Žalobkyně popírá, že by akcionáři FO jednali ve shodě.
55. Do 31. 12. 2013 byl pojem *jednání ve shodě* upraven v § 66b odst. 1 obchodního zákoníku, podle něhož se jednáním ve shodě rozumělo jednání dvou nebo více osob uskutečněné ve vzájemném srozumění s cílem nabýt nebo postoupit nebo vykonávat hlasovací práva v určité osobě nebo disponovat jimi za účelem prosazování společného vlivu na řízení nebo provozování podniku této osoby anebo volby statutárního orgánu nebo většiny jeho členů anebo většiny členů dozorčího orgánu této osoby nebo jiného ovlivnění chování určité osoby. Odst. 2 a 3 téhož ustanovení pak obsahovaly vyvratitelné domněnky jednání ve shodě mj. mezi ovládající osobou a jí ovládanými osobami, osobami ovládanými stejnou ovládající osobou, osobami tvořícími koncern, společností s ručením omezeným a jejími společníky nebo pouze jejími společníky (obdobně též pro veřejnou obchodní společnost a její společníky, resp. komanditní společnost a komplementáře, nikoliv však akciovou společnost a akcionáře).
56. Od 1. 1. 2014 je tento pojem upraven § 78 odst. 1 ZOK, podle něhož je jednáním ve shodě jednání dvou nebo více osob nakládajících hlasovacími právy za účelem ovlivnění, ovládnutí nebo jednotného řízení obchodní korporace. Osoby jednající ve shodě plní své povinnosti z toho vyplývající společně a nerozdílně. Podle odst. 2 se má za to, že osobami jednajícími ve shodě jsou

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

- a) právnická osoba a člen jejího statutárního orgánu, osoby v jeho přímé působnosti, člen kontrolního orgánu, likvidátor, insolvenční správce a další správci podle jiného právního předpisu, nucený správce,
 - b) ovládající osoba a jí ovládané osoby,
 - c) vlivné a ovlivněné osoby,
 - d) společnost s ručením omezeným a její společníci nebo pouze její společníci,
 - e) veřejná obchodní společnost a její společníci nebo pouze její společníci,
 - f) komanditní společnost a její komplementáři nebo pouze její komplementáři,
 - g) osoby blízké podle občanského zákoníku,
 - h) investiční společnost a jí obhospodařovaný investiční fond či penzijní fond nebo pouze jí obhospodařované fondy, nebo
 - i) osoby, které uzavřely dohodu o výkonu hlasovacích práv.
57. Ačkoliv zákonná úprava nepředepisuje, aby se na akcionáře při neprokázání opaku hledělo jako na osoby jednající ve shodě bez dalšího, jako je tomu v případě účasti na jiných typech obchodních společnostech, při splnění obecných kritérií (stanovených v prvním odstavci citovaných ustanovení) akcionáři samozřejmě ve shodě jednat mohou (a mnohdy tak též činí). Aby bylo možno určité osoby považovat za jednající ve shodě, musí jejich vzájemné srozumění směřovat k nabytí, postoupení, výkonu či jiné dispozici s hlasovacími právy v určité osobě a k tomuto cíli musí být směřováno proto, aby osoby takto jednající ovlivnily chování této osoby. Teprve jsou-li splněna všechna uvedená kritéria, lze dotčené osoby považovat za jednající ve shodě (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3619/2009).
58. Jednáním ve shodě přitom *není jednorázové uplatnění vlivu* ve společnosti jako např. shodné hlasování na jedné valné hromadě (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. 29 Cdo 3577/2012.). Pojmovým znakem jednání ve shodě je jeho *relativní dlouhodobost a soustavnost*.
59. Jednání ve vzájemném srozumění v podobě vědomé koordinace výkonu hlasovacích práv sice může naznačovat určitou setrvalost souhlasného hlasování akcionářů, samo o sobě však zpravidla nebude postačovat pro závěr o jednání ve shodě. Stejně tak ovšem nelze jen na základě rozdílného hlasování akcionářů tvrdit, že ve shodě nejednali. To ve vztahu k nyní posuzované věci znamená, nehlasovali-li akcionáři FO vždy zcela jednomyslně, nemůže to samo o sobě vyloučit závěr o jednání ve shodě.
60. Soud konstatuje, že daňové orgány podrobně popsaly všechny kroky, ke kterým došlo v rámci procesu transformace a při kterých akcionáři FO *vykonávali hlasovací práva* (schválení projektu fúze a personálních změn ve vedení společnosti) a rovněž figurovali v dalších souvisejících krocích (*nabytí akcií spojených s hlasovacími právy*, nabytí dluhopisů, postoupení pohledávek, uzavření dohod o započtení). Z tohoto přehledu na str. 7-22 zprávy o daňové kontrole (jež byly převzaty v odst. 67-79 napadeného rozhodnutí), na který soud zcela odkazuje, je patrné, že akcionáři FO jednali ve společném záměru, kterým bylo umožnění vydání korunových dluhopisů při současném zachování *kontroly* nad společnostmi se všemi daňovými výhodami, které z toho pro akcionáře i žalobkyni plynuly (zejména úrokový daňový štít a vyvedení finančních prostředků ze společností jinak než formou zdaněných dividend).

61. Soud přisvědčuje argumentaci daňových orgánů, že jiný podstatný ekonomický význam celá transformace ani neměla. Jakkoli je pravdou, že rozhodnutí o tom, jakým způsobem bude financován provoz společnosti, je součástí řízení podnikatelské činnosti společnosti, tedy jejího obchodního vedení, které náleží představenstvu, a nikoliv akcionářům (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2018, sp. zn. 29 Cdo 3325/2016), nelze popřít, že bez společného postupu akcionářů by k celé transformaci – a tedy ani k souvisejícímu vydání dluhopisů – nedošlo. Proces transformace představoval ucelený „projekt“ obsahující *soustavné* kroky, ke kterým by bez aktivní a koordinované účasti akcionářů FO nemohlo dojít. Není přitom rozhodné, zda v případě schválení projektu fúze hlasovali akcionáři FO zcela jednomyslně, zatímco v jiných dílčích hlasováních (například v personálních otázkách) již nikoliv. Jak již bylo řečeno, jen na základě rozdílného hlasování nelze tvrdit, že nešlo o jednání ve shodě, proto soud nepovažoval za nezbytné se hlouběji zabývat zápisy ze zasedání valných hromad označovaných v žalobě (konkrétně ze zasedání mimořádné valné hromady Tipsport.net Holding ze dne 20. 8. 2012 a ze dne 8. 10. 2012 a ze zasedání řádné valné hromady Tipsport.net ze dne 18. 5. 2015), jež mají dle žalobkyně prokazovat, že při převolení členů představenstva se někteří akcionáři zdrželi hlasování či nebyli přítomni.
62. Soud připouští, že z hlediska vyloučení daňově uznatelných nákladů je nutno zkoumat situaci každého akcionáře individuálně. To však v projednávaném případě znamená toliko to, že je nutno u každého akcionáře individuálně zkoumat, zda je *spolu s ostatními akcionáři jednajícími s ním ve shodě* účasten na kontrole daňového subjektu ve formě ovlivnění jeho daňově relevantního chování. Žalobkyně nerozporuje, že skupina akcionářů, která transformaci schválila (tj. akcionáři FO, jejichž dluhopisy byly vyloučeny z nákladového úročení), společně disponovala hlasovacími právy podle zakladatelského právního jednání žalobkyně postačujícími k její *kontrole* (92,2%, což odpovídá podílu všech akcionářů FO, kteří prodali své akcie ve společnosti Tipsport „sami sobě“, resp. jimi vlastněné holdingové společnosti; srov. odst. 123 napadeného rozhodnutí ve spojení s popisem a znázorněním průběhu restrukturalizace na str. 9-11 zprávy o daňové kontrole, která tvoří s napadeným rozhodnutím jeden celek). Lichý je tak požadavek žalobkyně na zkoumání zvláštních možností individuálních akcionářů vyplývajících ze specifických ustanovení stanov, práva veta, dominantního postavení apod., jak je argumentováno na str. 16 žaloby.

Otázka analogie v neprospěch

63. Žalobkyně má za to, že výklad pojmu *účast na kontrole* ve smyslu § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů, k němuž přistoupily daňové orgány, v konečném důsledku znamená porušení zákazu analogie v neprospěch daňového subjektu, neboť v pochybnostech měl být upřednostněn mírnější výklad.
64. Soud připouští, že výše podaný výklad pojmu *účast na kontrole* rozhodně není triviální, neboť nejde jen o výklad daňových předpisů, ale je zde i významný přesah do soukromého práva, zejména práva obchodních společností. Nicméně to, že nejde o výklad triviální, nutně neznamená, že jde o situaci zásadních výkladových pochybností.
65. Již starší judikatura dovodila, že o situaci zásadních výkladových pochybností jde při konfliktu *dvou výkladů, z nichž oba jsou možné, z určitých úhlů pohledu rozumné a nikoli nepřesvědčivé* (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 16. 10. 2008, č. j. 7 Afs 54/2006-155, č. 1778/2009 Sb. NSS, odst. 56). V této souvislosti lze odkázat na závěry nedávného nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2025, sp. zn. I. ÚS 2693/23, který mj. uvedl: „*Restriktivnímu*

či extenzivnímu výkladu ustanovení daňových zákonů při využití obecně uznávaných interpretačních metod ústavní pořádek nebrání. **Neurčitost zákona a možnost jeho jiného výkladu bez dalšího nezakládá důvod pro upřednostnění výkladu, který je pro daňového poplatníka mírnější** (srov. Husseini, F., Bartoň, M., Kokeš, M., Kopa, M. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, čl. 11, marg. 160, a rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 29/2014-37 ze dne 17. 12. 2014*). Na princip *in dubio mitius* („v pochybnostech mírněji“) bývá v judikatuře odkazováno nejednotně, leckdy nesprávně v situacích, kdy soud ke svému závěru dospívá za pomoci běžných obecně uznávaných interpretačních metod. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 As 29/2014-37 ze dne 17. 12. 2014, tento princip je třeba zohlednit toliko v situacích zásadních výkladových pochybností. S tím se Ústavní soud ztotožňuje“ (odst. 26 a 28 citovaného nálezu).

66. Ve vztahu k nyní posuzované věci má soud za to, že se nejedná o situaci zásadních výkladových pochybností ve smyslu shora citované judikatury. Nejde totiž o konflikt dvou možných výkladů, z nichž by jeden byl mírnější, nýbrž o jediný výklad, k němuž soud (ve shodě s daňovými orgány) dospěl za užití běžných interpretačních metod, aniž by měl k dispozici jiný rovnocenný, konkurující výklad.
67. Za takový rovnocenný výklad přitom nelze považovat ten, který předkládá žalobkyně. Pokud by se připustil výklad pojmu *účast na kontrole* zastávaný žalobkyní, znamenalo by to, že skupina ve shodě jednajících akcionářů držících společně rozhodující podíl a majících nepřímý akcionářský i dluhový vliv na společnost není s touto společností jinak spojena a nepodílí se na její kontrole. Takový výklad však soud považuje za obecně neudržitelný, neboť odporuje smyslu a účelu § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů, ale i judikatuře (správní i civilní) vykládající komplementární pojem *účast na vedení*, která byla přijata dávno před rozhodným zdaňovacím obdobím. Dle soudu tedy žalobkyně zastává výklad, u něž princip *in dubio mitius* („v pochybnostech mírněji“) není vůbec ve hře.

Využitelnost pokynů a stanovisek GFŘ či ministerstva

68. Žalobkyně se na podporu své argumentace k otázce kontroly a ovlivnění průběžně dovolávala různých metodických pokynů GFŘ a ministerstva. O závěry těchto pokynů a stanovisek rovněž opírala tvrzení o existenci ustálené správní praxe, která jí měla založit legitimní očekávání.
69. Soud připomíná, že pokyny ústředních orgánů finanční správy mají povahu vnitřních předpisů (interních normativních aktů), takže sice nejsou obecně závazné vůči fyzickým a právnickým osobám, nicméně jsou závazné pro rozhodování služebně podřízených správních orgánů, které mají povinnost podle těchto pokynů postupovat, a pokud tak činí, je tím zakládána ustálená správní praxe a lze legitimně očekávat stejný postup ve srovnatelných případech (srov. rozsudky NSS ze dne 29. 11. 2013, č. j. 2 Afs 24/2012-34, č. 3002/2014 Sb. NSS, ze dne 28. 3. 2018, č. j. 3 Afs 304/2016-37, odst. 22, a ze dne 3. 10. 2019, č. j. 8 Afs 71/2018-38, odst. 19). Pravidla stanovená vnitřními předpisy jsou tedy východiskem ke správní praxi a jinak by tomu mohlo být pouze ve výjimečných případech, pokud se s odlišností správní praxe reálné od správní praxe metodicky předpokládané mají objektivní možnost seznámit všechny dotčené subjekty; v takovém případě však spočívá důkazní břemeno na správním orgánu (srov. rozsudek NSS ze dne 16. 8. 2010, č. j. 2 Afs 53/2010-63, odst. 25 až 26).

70. Soud nicméně po doplnění dokazování o pokyny a stanoviska odkazovaná v žalobě konstatuje, že žádný z těchto aktů nijak nepodporuje právní názor žalobkyně, natož aby jí vytvořil legitimní očekávání.
71. První z interních aktů, kterého se žalobkyně dovolává, je *Metodická pomůcka k prověřování správnosti a stavení základu daně z příjmů právnických osob v souvislosti s korunovými dluhopisy dle žádosti uvedené v bodě II písmene a) usnesení rozpočtového výboru z 52. schůze ze dne 8. 3. 2017* zveřejněná na ministerstvem provozovaném webu <https://financnisprava.gov.cz/>. Soud konstatuje, že v tomto materiálu je obsažen jen popis daňové problematiky korunových dluhopisů, proběhlých vzdělávacích kurzů na toto téma a seznam základní judikatury zmiňující mimo jiné potřebnost testovat spřízněnost pro každé zdaňovací období samostatně. Soudu naopak není zřejmé, jaké konkrétní informace použitelné pro nyní posuzovaný případ by měla tato metodika obsahovat, a stejně tak není příliš zřejmá její obsahová spojitost s argumentací na str. 27 žaloby, kde byla navržena k důkazu.
72. Žalobkyně se dále dovolává *Metodického pokynu GFŘ ze dne 10. 8. 2017, č. j. 81324/17/7100-10110-207203*. Soud konstatuje, že tento materiál se věnuje zejména zjišťování poměru vlastního kapitálu a úvěrových finančních nástrojů, o kterém však není v projednávaném případě sporu. Lze v něm nalézt dílčí informace k institutu spojených osob (bod 7.2.7 na str. 17), ovšem pouze jako konstatování faktické okolnosti a bez hlubšího výkladu daného pojmu. Dle soudu nemohl daný metodický pokyn vzbudit na straně žalobkyně nějaké legitimní očekávání.
73. Žalobkyní odkazovaný *Metodický pokyn GFŘ – Pokyn D-34 ze dne 24. 5. 2019, č. j. 45076/19/7100-40113-110343*, se týká oceňování transferů mezi spojenými osobami, a to nejen mezi sdruženými podniky v přeshraničních vztazích, ale i mezi tuzemskými daňovými subjekty. Obsahuje zejména metodiky pro zjištění převodních cen, avšak pouze pro obchodování s komoditami. V nyní posuzované věci však jde o obchodování s investičními nástroji (dluhopisy), potažmo o vztah z úvěrové smlouvy. Grafy obsažené v jeho příloze znázorňují modelové situace kapitálové propojenosti, ani to však není pro nyní posuzovanou věc přílehlivé, neboť zde není kapitálová propojenost podstatná. Otázce kontroly se daný metodický pokyn věnuje spíše jen všeobecně s odkazem na základní judikaturu. Soud v něm tedy nenalézá nic, co by mohlo žalobkyni založit nějaký druh legitimního očekávání.
74. Žalobkyně poukazuje též na *stanovisko GFŘ ze dne 17. 12. 2021*, které na metodický dotaz uvedlo, že obecně akcionář s podílem menším než 25 %, který se pouze účastní hlasování valných hromad, není osobou podílející se na kontrole, „pokud ovšem není vliv uplatňován jiným způsobem, tedy pokud tento akcionář nemůže nějakou jinou formou rozhodovat o chování a jednání dané právnické osoby a takto ji ovlivňovat.“ Citované části naznačují, že dané stanovisko není nijak v rozporu s právním závěrem daňových orgánů ohledně výkladu pojmu *účast na kontrole*. Účast na kontrole nezakládá samo o sobě postavení akcionáře, nýbrž jednání akcionáře ve shodě s ostatními akcionáři včetně držení dluhopisů, jak bylo vysvětleno výše.
75. Žalobkyně naproti tomu vylučuje aplikaci *Pokynu GFŘ D-22*, na který odkazovaly daňové orgány. S tím však soud nemůže souhlasit, naopak má za to, že právě tento pokyn má s danou problematikou nejužší spojitost. Pokyn D-22 k aplikaci § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů výslovně uvádí, že splnění podmínek uvedených v tomto ustanovení se posuzuje *v době uzavření smluvního vztahu*, přestože v průběhu trvání takto uzavřeného závazkového Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

vztahu přestanou být smluvní strany osobami spojenými ve smyslu tohoto ustanovení. Přesně podle toho také daňové orgány postupovaly při vymezení časového rámce (viz odst. výše 77-83 tohoto rozsudku). S žalobkyní lze souhlasit pouze potud, že pokyn D-22 se zabývá pouze § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů, a nikoliv již § 25 odst. 1 písm. w) téhož zákona. To však nic nemění na tom, že obě zmiňovaná ustanovení jsou úzce provázaná.

76. Pokud jde o závěry uvedené v zápise z jednání Koordinačního výboru [ministerstva] s Komorou daňových poradců ČR ze dne 31. 8. 2005, z něhož nevyplývá, že by v něm popisovaný výklad přetrval i poté, co výklad pojmu vedení podal rozsudek RS NSS *Mikrotechna* (že by poté byl „překlopen“ do pokynů závazných uvnitř finanční správy či že by jej ministerstvo či jiný orgán nějak předkládaly veřejnosti). Žalobkyně poukázala na výklad pojmu *účast na kontrole* provedený v případě 33/23.03.05, k němuž je uvedeno toto: „*Mohou však nadále vznikat pochybnosti při výkladu pojmu ‚účast na kontrole‘. Pojem ‚kontrola‘ je podle našeho názoru nutno vykládat ve smyslu možného vlivu na řízení a provozování podniku, tj. kontrola nad společností dává možnost ovládat společnost ve smyslu Obchodního zákoníku (ObchZ). Navrhujeme definici kontroly v návaznosti na definici domněnek ovládnutí uvedených v ObchZ. V zásadě je nutno tento pojem odvozovat od podílu na hlasovacích právech, případně od možnosti kontroly nad společností na základě ovládací smlouvy. Tento výklad podporuje i definice pojmu ‚podstatná změna‘ ve třetí větě odstavce 1 a dále třetí věta odstavce 2, podle které se zkoumá změna podílu na hlasovacích právech a použití pojmu ‚kontrola‘ v § 23 (7) ZDP. Rovněž pro získání rozhodujícího vlivu je nutné získání určitého podílu na hlasovacích právech. Pro úplnost uvádíme, že pojem ‚kontrola‘ v 38na ZDP nelze vykládat jako ‚kontrolní činnost‘ ve smyslu následného dohledu a ověřování dodržování souladu skutečných postupů a činností při podnikání např. s právními předpisy, ale i se stanovami a pokyny valné hromady (srovnej s § 23 (7) ZDP), přestože bude prováděna společníkem.“ Dle soudu však zde uváděný výklad ani nijak nekoliduje s právními závěry napadeného rozhodnutí, a nadto se týká § 38na zákona o daních z příjmů, jenž v této věci nebyl aplikován.*

III. (iii) Časový rámec

77. Žalobkyně nastolila otázku, k jakému okamžiku je nutné splnění podmínek spojenosti osob zkoumat a prokazovat. V této souvislosti vyčítá daňovým orgánům (viz str. 27-30 žaloby), že vycházely výlučně ze situace roku 2012, pokud jde o transformaci.
78. NSS v rozsudku ze dne 18. 11. 2009, č. j. 2 Afs 106/2008-95, dovodil, že musí být vždy zjišťovány a hodnoceny skutečnosti, které zde existovaly v reálném čase, ohraničeném počátkem a koncem toho kterého zdaňovacího období. Dospěl k závěru, že pokud spojená osoba nabude dluhový instrument, jsou úroky napříště z daňové uznatelnosti vyloučeny i tehdy, pokud jej dříve vytvořily osoby nespojené. NSS se přitom nezabýval opačnou situací, tedy jak je tomu tehdy, pokud instrument vytvoří spojená osoba a posléze jeho vlastník spojenou osobou být přestane. Nicméně, uvedl, že „*okolnosti, za nichž byla úvěrová (či ji naroveň postavená) smlouva uzavírána, nejsou pojmovým znakem citovaného ustanovení; pokud by zákonodárce zamýšlel zohlednit právě tuto skutečnost, nic by mu z logiky věci nebránilo tak učinit.*“
79. Posledně citovanou část zmiňovaného rozsudku NSS však dle názoru zdejšího soudu nelze vykládat zcela kategoricky a bez ohledu na skutkové okolnosti situace řešené NSS jako obecný a absolutní zákaz zohledňovat okolnosti v době uzavírání smlouvy. Zdejší soud má naopak za to, že nelze zcela odhlížet od událostí, ke kterým došlo při vzniku a nastavení

závazkového vztahu, jímž je v nyní projednávané věci průběh transformace v roce 2012. Právě v době formování úvěrového (či obdobného závazkového) vztahu hrozila rizika spojená s ovlivněním prostřednictvím spojené osoby, a nikoliv až v jeho průběhu, jako tomu bylo v případě posuzovaném NSS. Právě okolnosti v době formování daného vztahu určily jeho další povahu. Opačný výklad by zcela popřel výše vyložený smysl testu nízké kapitalizace, neboť by bylo snadné optimalizovat daňovou povinnost například tak, že by úrokové náklady vznikly až po uplynutí zdaňovacího období, ve kterém došlo k jejich emisi. Pokud by nebylo možné přihlížet ke skutečnostem tehdy zakládajícím vztah spojených osob, mohla by vlivná osoba založit dluhový vztah a následným převzetím dluhu jinou osobou vytvořit daňový štít pro případ nepříznivých kapitálových poměrů daňového subjektu. Právě proti takovým záměrům však byl zaveden institut testu nízké kapitalizace dle § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů.

80. S ohledem na uvedené dospěl soud k závěru, že postačí, prokáže-li správce daně spojenost osob ve vztahu k době vzniku úvěrového vztahu. Právě v té době totiž existuje riziko, že úvěrový vztah bude založen spojenými osobami (na mnoho let dopředu) ke škodě fisku za nepřijatelných – daňově optimalizačních – podmínek. Jak je uvedeno níže, soud dospěl k závěru, že daňové orgány toto prokázaly.
81. Je-li prokázána spojenost osob v době vzniku úvěrového vztahu, postačí dle názoru soudu pro zdaňovací období, ve kterém jsou uplatněny úroky z něj, zjišťovat navíc pouze výši základního kapitálu a to, že se stále jedná o dluhový vztah plynoucí z propojenosti osob. Prokazování této skutečnosti zpravidla nebude složité (zpravidla postačí, dostane-li daňový subjekt příležitost tvrdit, že došlo ke změnám tohoto vztahu), a tak – jakkoli nejsou okolnosti nastalé po vydání napadeného rozhodnutí relevantní – je logické, pokud pro další zdaňovací období budou již předpokládat nutnost dodatečného vyměření daně, a budou tedy před zahájením daňové kontroly daňový subjekt vyzývat k podání dodatečného daňového přiznání (usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 1 Afs 183/2014-55, č. 3566/2017 Sb. NSS).
82. Dle soudu nemusí být relevantní změnou dluhového vztahu bez dalšího ani případný zánik účasti na kontrole nad daňovým subjektem ani změna v osobě věřitele, tj. držitele dluhopisu. Je tomu tak proto, že případná změna akcionářské struktury či prodej dluhopisů (nebo v projednávaném případě jejich přechod na dědice zůstavitele P. P. zemřelého dne 23. 12. 2013, tj. po provedení transformace, ale před posuzovanými zdaňovacími obdobími) nic nemění na tom, že konkrétní dluhopisy byly emitovány pod přímým vlivem spojených osob, které je také jako první nabyly. Jestliže takto vytvořený vztah nadále trvá za nadlimitních podmínek (nízká kapitalizace), není riziko dalšího ovlivňování rozhodné pro závěr, že je z hlediska účelu zákona nutné daňovou výhodou takovému vztahu odepřít.
83. Jak navíc žalovaný opakovaně zmínil, stav ovlivnění založený v roce 2012 zjevně nadále trval i v průběhu zdaňovacího období roku 2017 (viz např. odst. 109 či 115 napadeného rozhodnutí). Proto i kdyby bylo pravdou, že je nutné trvání podmínek (včetně např. jednání ve shodě a účasti na kontrole) plně posuzovat jen v rozhodném zdaňovacím období, jak tvrdí žalobkyně, tak ani v takovém případě by nebyl tento žalobní bod důvodný, neboť žalovaný dovodil trvání stavu ovlivnění i během zdaňovacího období roku 2017.

III. (iv) K aspektům účasti na kontrole společnosti

84. Jak již bylo zmíněno, daňové orgány založily své závěry o účasti akcionářů FO na kontrole žalobkyně na kombinaci řady aspektů, které lze shrnout následovně:
85. Zohlednily jednak jejich účast na krocích nezbytných k umožnění transformace, jednak vydání a nabytí dluhopisů v roce 2012 (viz odst. 108 až 115 napadeného rozhodnutí), dále jejich tehdejší a dosud přetrvávající přímý a nepřímý akcionářský vliv, realizovaný prostřednictvím jimi jmenovaných statutárních orgánů, a konečně i trvající společný zájem na maximalizaci výnosů z dluhopisů při současné minimalizaci daňového zatížení (odst. 104 až 106 napadeného rozhodnutí). Toto hodnotily v kontextu poznatků, že žalobkyně je (resp. v posuzovaném období byla) společností s úzkým a stabilním okruhem akcionářů a že se na její kontrole účastní všichni akcionáři FO kromě akcionáře PO, neboť velký počet jeho členů by byl překážkou schválení transformace, jak vyplývá z návrhu restrukturalizace, jejíž otevřeně deklarovaným cílem bylo zpeněžit hodnotu společností skupiny TIPSPORT, aniž by nad nimi akcionáři ztratili kontrolu a nařídili své podíly (viz odst. 103 až 107, též odst. 110 napadeného rozhodnutí). Podle stanov žalobkyně má každá akcie stejnou váhu při hlasování na valné hromadě, a tak není procentuální podíl rozhodující (odst. 104 a 162 napadeného rozhodnutí). Společně však akcionáři FO žalobkyně jednali ve shodě (odst. 110-115 a 172-173 napadeného rozhodnutí) a transformaci ovlivnili a tuto možnost mají i nadále v posuzovaných zdaňovacích obdobích, což plyne jednak z trvajícího akcionářského vlivu a jednak z vlivu dluhového, díky kterému mají možnost požadovat okamžité splacení dluhopisů nebo ovlivňovat insolvenční řízení z pozice věřitele na základě vlivu vyplývajícího z postavení schůze vlastníků dluhopisů podle § 21 a § 23 zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění účinném do 3. 1. 2019 (dále jen „zákon o dluhopisech“; srov. odst. 108-110 napadeného rozhodnutí). Kontrolu finanční orgány dovozují i z deklarované loajality jednotlivých akcionářů FO, kteří jsou připraveni dluhopisy prodat a doplnit prostředky v případě velké prohry nebo vzniku legislativního požadavku na doplnění jistoty (odst. 110 a 117 napadeného rozhodnutí).
86. S ohledem na výše uvedené považuje soud za nutné zdůraznit, že jednotlivé aspekty, jejichž hodnocením se daňové orgány zabývaly, zpravidla nejsou rozhodující samy o sobě, ale spíše v jejich vzájemné souvislosti. Závěry žalovaného i správce daně je tedy třeba vnímat jako určitý řetězec poznatků, jehož jednotlivé články nabývají na významu až ve spojení s dalšími. Z tohoto důvodu nelze jednotlivé aspekty vytrhávat z kontextu ani je posuzovat izolovaně způsobem, jaký zvolila žalobkyně při jejich zpochybňování. To do značné míry předznamenává nedůvodnost žalobních námitek, které jsou argumentačně založeny na zpochybňování dílčích skutečností (viz zejm. str. 30-38 žaloby), aniž by braly důsledně v potaz celkový kontext.

Přímý akcionářský vliv

87. Žalobkyně namítá, že akcionáři mají podle českého korporálního práva – na rozdíl například od společníků společnosti s ručením omezeným – omezené právo na informace a vysvětlení, z čehož nepřímo dovozuje, že nemohli mít vliv na kontrole společnosti.
88. Soud souhlasí s tím, že právo na informace a vysvětlení podle § 357 a násl. ZOK samo o sobě nepostačuje k závěru o účasti na kontrole společnosti. Nicméně znovu upozorňuje, že v tomto případě nejde o výkon jednotlivého práva jednotlivého akcionáře, ale o souhrnný vliv

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

skupiny akcionářů, kteří dlouhodobě jednají společně ve společném, jednotícím zájmu. Tento vliv mohou akcionáři uplatňovat prostřednictvím komplexu svých akcionářských práv, mezi něž patří i právo účastnit se valné hromady (§ 353 ZOK), žádat vysvětlení (§ 357 až § 360 ZOK), vznášet návrhy a protinávry (§ 361 až § 364 ZOK) a zejména právo hlasovat na valné hromadě (§ 353 ZOK). Práva akcionářů na informace a vysvětlení sice nejsou sama o sobě zcela stěžejní, avšak přispívají k celkovému obrazu.

89. Stejně tak nelze odděleně posuzovat jednotlivé akcionáře, kteří by snad s ohledem na vysoký věk či nízký podíl nemohli samostatně vykonávat vliv. Taková argumentace se opět míjí s odůvodněním, které je založeno na celkovém souhrnu více faktorů vztahujících se ke skupinám akcionářů FO sdílejících shodný zájem. Odkazuje-li žalobkyně v této souvislosti na závěry *stanoviska GFŘ ze dne 17. 12. 2021* (v žalobě označované jako *Stanovisko GFŘ 1*), pak soud konstatuje, že žalobkyně jeho obsah neinterpretuje zcela správně (k tomu podrobněji viz níže odst. 75 tohoto rozsudku).

Nepřímý akcionářský vliv

90. Žalobkyně namítá, že nemůže realizovat nepřímý vliv, neboť členům představenstva nelze udělovat pokyny týkající se obchodního vedení. Akcionáři mají sice možnost volit členy statutárního orgánu, avšak nelze podle ní v této pravomoci spatřovat podíl na kontrole či vedení společnosti.
91. Soud konstatuje, že se plně ztotožňuje s tím, jak tuto otázku vypořádal žalovaný (viz odst. 104 až 106 napadeného rozhodnutí). Lze shrnout, že i když například o financování společnosti rozhoduje její představenstvo, je zjevné, že bez souhlasu akcionářů by k vydání dluhopisů – a též jejich nabytí práv akcionáři – nemohlo dojít. V kontextu celé situace je zjevné, že i přes nemožnost představenstvo formálně „úkolovat“ valnou hromadou je žalobkyně v rukou svých akcionářů, kteří mají možnost představenstvo kdykoliv vyměnit. Skutečnost, že někteří akcionáři pro zvolení některých členů představenstva nehlasovali, nevylučuje závěr o jednání akcionářů ve shodě, jak soud již vyložil v souvislosti s vypořádáním jiného žalobního bodu (viz výše odst. 61 tohoto rozsudku). Opačný závěr by byl ostatně snadno zneužitelný, neboť by umožňoval skrytou dohodu akcionářů, že o některé méně důležité otázky, pro jejíž prosazení mají ostatní ve shodě jednající akcionáři dostatečnou většinu, se někdo z bloku postaví „na oko“ proti, aby tím znemožnil identifikaci ve shodě jednajících akcionářů.

Role akcionářů při transformaci

92. Soudu není zřejmé, z čeho žalobkyně dovozuje, že by závěr žalovaného o aktivní účasti akcionářů byl ničím nepodloženou spekulací. Dle soudu je účast akcionářů FO na transformaci popsána v napadeném rozhodnutí velmi jasně (viz zejm. odst. 103 napadeného rozhodnutí) a rovněž je zřejmé, z jakých podkladů se při hodnocení této účasti vycházelo (např. ze smlouvy o upsání a splácení dluhopisů, zápisů ze zasedání valných hromad, notářských zápisů apod.), přičemž tyto podklady mají oporu v daňovém spise.
93. Argumentuje-li žalobkyně tím, že H. P., M. S. a T. P. (dědicové zesnulého akcionáře P. P.) nebyli v roce 2012 akcionáři a žádnou roli v transformaci nehráli, pak soud zcela souhlasí s hodnocením žalovaného, že „[v] případě úmrtí jednoho akcionáře a následného zdědění jeho podílů třemi dědici, se však stále jedná o stejný závazkový smluvní vztah oné původní osoby, nikoliv o prodej třetí osobě“ (odst. 127 napadeného rozhodnutí) a že „[v] daném případě nejde pouze o hlasování na jedné valné hromadě, které se zesnulý majitel dluhopisů a původní akcionář

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

zúčastnil, ale jde především o existenci a dovození existující a trvající významné schopnosti ovlivnění odvolatele ze strany dědiců, a to jednak s ohledem na jimi držené dluhopisy, ale také s ohledem na jejich akciový podíl, který rovněž zdědili. Mohou tak svůj vliv vykonávat nejen prostřednictvím valné hromady, ale také prostřednictvím významného dluhového vztahu.“ (odst. 115 napadeného rozhodnutí). Citované závěry žalovaného zcela korespondují s výše podaným výkladem. Žalovaný totiž nedovozuje vztah spojených osob výlučně z důvodu samotné realizace restrukturalizace skupiny TIPSPORT v roce 2012, ale poukazuje na reálnou schopnost akcionářů ovlivňovat žalobkyni přímo i nepřímo z důvodu trvající existence akciového podílu v kombinaci s držbou dluhopisů v posuzovaných zdaňovacích obdobích. Nadto i u dědiců P. P. jakožto jeho právních nástupců trvá společný záměr s ostatními akcionáři FO na daňově výhodném inkasu úroků vyplývajících z trvání dluhového vztahu.

Otevřeně deklarovaný cíl restrukturalizace

94. Žalobkyně poukazuje na to, že podle návrhu restrukturalizace zpracovaného Ing. T. B., Ph.D., měli akcionáři požadovat „zpeněžit hodnotu společnosti, aniž by nad nimi ztratili kontrolu a aniž by nařídili své akciové podíly“. Proto se domnívá, že pojmem kontrola zde bylo míněno právo na účast na valné hromadě jakožto nejvyšším orgánu společnosti, nikoliv termín použitý v zákoně o daních z příjmů.
95. Soud připomíná, že žalovaný nezaložil své závěry na konkrétním slově (jak je v části žalobní argumentace podsouváno), nýbrž mj. na chápání celkového společného záměru akcionářů, kteří „prodali akcie sami sobě“, čímž obdrželi dluhopisy, a tím mimo jiné zapříčinili zásadní pokles hodnoty vlastního kapitálu žalobkyně. I bez ohledu na to, jaký konkrétní termín byl v návrhu restrukturalizace použit, nasvědčuje uvedený společný postup tomu, že akcionáři FO vykonávali v roce 2012 nad žalobkyní kontrolu, přičemž na této skutečnosti se v posuzovaných zdaňovacích obdobích nic nezměnilo. Z tohoto důvodu byl svědecký výslech zpracovatele návrhu restrukturalizace zjevně nadbytečný, jak správně uzavřel již správce daně (viz str. 75 zprávy o daňové kontrole; srov. též níže odst. 154 tohoto rozsudku).

Deklarovaná míra loajality jednotlivých akcionářů a vlastníků dluhopisů

96. Žalobkyně v daňovém řízení uváděla, že vlastníci dluhopisů jsou připraveni tyto dluhopisy v případě výrazné ztráty nebo legislativního požadavku na navýšení základního kapitálu neprodleně odprodat. Podle žalobkyně tato skutečnost nepředstavuje projev loajality vůči společnosti. Akcionáři by tak podle ní jednali výhradně ve svém vlastním zájmu s cílem zabránit znehodnocení vlastní investice. Dovojuje to z vyjádření akcionářů, jejichž vyjádření nechala zaznamenat formou notářských zápisů, neboť žalovaný odmítl provést jejich výslech. Dle žalobkyně navíc ze samotné loajality nelze dovozovat možnost uplatňovat kontrolu.
97. Soud konstatuje, že pokud jde o žalobkyní předkládané zápisy zachycující v podstatě shodné „výslechy“ akcionářů, žalovaný k nim správně přistoupil jako k listinným důkazům, načež vyhodnotil, že je nadbytečné akcionáře vyslýchat (viz odst. 87-90 napadeného rozhodnutí; k oprávněnosti odmítnutí tohoto důkazního návrhu viz dále). Žalovaný nicméně vyšel ze závěru, že obsah výpovědí zachycených v těchto zápisech naznačuje, že jednotliví akcionáři deklarují zájem „*připravenost dluhopisy rychle prodat a doplnit finanční prostředky odvolatele v případě ‚mega prohry‘ nebo legislativního požadavku na zvýšení základního kapitálu*“ (srov. odst. 110 a 117 napadeného rozhodnutí).
98. Dle soudu však nelze citované části napadeného rozhodnutí zcela vytrhávat z kontextu, jak to činí žalobní argumentace na str. 40-41 žaloby. Poukazoval-li žalovaný na deklarovanou míru loajality jednotlivých akcionářů a vlastníků dluhopisů v jedné osobě, jednalo se pouze o jeden z celé řady aspektů, které teprve ve své kombinaci přispívají k závěru o trvalé účasti na kontrole (viz výčet kombinací v odst. 110 napadeného rozhodnutí). Jde tedy pouze o dílčí úvahový závěr, který není významný sám o sobě, ale právě v kontextu dalších poznatků, s nimiž společně tvoří určitý úvahový řetězec. Dále je podstatné, že žalovaným užitý pojem *loajalita* nelze vnímat izolovaně bez spojitosti s dalšími částmi odůvodnění napadeného rozhodnutí, z nichž je zřejmé, že žalovaný tím zjevně neměl na mysli „věrnost“ či „servilnost“ v užším slova smyslu, ale spíše obecný zájem akcionářů na uskutečnění restrukturalizace (jejímž důsledkem je vytvoření daňového štítu), který je patrný z jejich (v notářských zápisech zaznamenané) avizované připravenosti prodat dluhopisy a poskytnout žalobkyni finanční prostředky v případě „mega prohry“ nebo v případě zákonného požadavku na zvýšení základního kapitálu. Právě takto avizovaná ochota – ať už je označovaná za projev loajality nebo za projev vlastního zájmu akcionářů – dle soudu skutečně svědčí o vzájemné koordinaci a o trvání stavu jednání ve shodě. Opět je ale nutno zdůraznit, že nejde o žádný „rozhodující“ či „přelomový“ závěr o jednání ve shodě, ale toliko o dílek širší mozaiky vztahů, které právě ve svém souhrnu potvrzují závěr o jednání ve shodě.

Dluhový vztah

99. Žalobkyně rovněž zpochybňuje význam dluhového vztahu. Upozorňuje, že vlastníci dluhopisů jsou nezajištěnými věřiteli a že schůze vlastníků dluhopisů rozhoduje výlučně o průběhu dluhopisového vztahu, aniž by zasahovala do vnitřních záležitostí dlužníka. Vliv případného významného věřitele proto pro posouzení existence kontroly není relevantní. Emisní podmínky navíc umožňují předčasné splacení pouze na základě rozhodnutí emitenta, nikoliv věřitele. Za nepřipadný považuje odkaz daňových orgánů na insolvenční řízení, neboť v něm vlastníci dluhopisů nemají žádné zvláštní postavení, úroky přirostlé či splatné po rozhodnutí o úpadku jsou ze zákona z uspokojení dokonce vyloučeny. Postavení Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

vlastníků dluhopisů je ve srovnání se zajištěnými věřiteli nebo věřiteli s přednostními pohledávkami slabší. Navíc možnost ovlivnění v důsledku insolvenčního řízení je jen teoretická, neboť žalobkyně v insolvenčním řízení nebyla.

100. Žalobkyně konečně poukazuje na bankovní praxi, kdy má úvěrující banka u standardního úvěru částečný vliv na fungování dlužníka (např. prostřednictvím omezení využití finančních prostředků, regulace výplaty dividend, požadavků na minimální zůstatek na účtech apod.), přičemž takový vliv nevede k aplikaci testu nízké kapitalizace na úroky z těchto úvěrů. Žalovaný přitom odmítl provést dokazování týkající se běžných úvěrových podmínek, zejména odmítl výsledk členů představenstev bank (UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a. s., České spořitelny, a. s., a Komerční banky a. s.).
101. Soud konstatuje, že tato žalobní argumentace se předně zcela míjí s důvody, na kterých stojí napadené rozhodnutí. Žalovaný v něm naopak jasně vysvětlil, že existence významného vztahu ovlivnění ze strany majitelů dluhopisů vyplývá *přímo ze zákona o dluhopisech* (viz odst. 118 až 122 napadeného rozhodnutí), z něhož jsou pro nyní posuzovanou věc relevantní následující části:

Podle § 21 odst. 1 zákona o dluhopisech platilo, že emitent bez zbytečného odkladu svolá schůzi vlastníků v případě

- a) návrhu změn emisních podmínek, pokud se její souhlas ke změně emisních podmínek vyžaduje,
- b) návrhu na přeměnu emitenta,
- c) návrhu na uzavření smlouvy, na jejímž základě dochází k dispozici s obchodním závodem nebo jeho částí, bez ohledu na to, kterou smluvní stranou emitent je, za předpokladu, že může být ohroženo řádné a včasné splacení dluhopisu nebo vyplacení výnosu dluhopisu,*
- d) je-li v prodlení s uspokojením práv spojených s jím vydanými dluhopisy déle než 7 dní ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno,
- e) návrhu o podání žádosti o vyřazení dluhopisů z obchodování na evropském regulovaném trhu (...),
- f) změn, které mohou významně zhoršit jeho schopnost plnit dluhy vyplývající z jím vydaných dluhopisů (dále jen „změny zásadní povahy“),* nebo
- g) dalších změn, které vymezují emisní podmínky,

Podle odst. 2 a 3 citovaného ustanovení je schůzi oprávněn svolat i vlastník dluhopisu a emitent je povinen poskytnout informace nezbytné k jejímu rozhodnutí. Podle odst. 7 v emisních podmínkách lze okruh změn zásadní povahy uvedených v odstavci 1 písm. b) až f) upravit odchylně (k tomu soud uvádí, že ve spisu obsažené emisní podmínky, schválené Českou národní bankou dne 20. 7. 2012, žádné odchylny od okruhu změn zásadní povahy neobsahují a ani to žalobkyně netvrdí).

Podle § 23 odst. 4 zákona o dluhopisech platilo, že schůze vlastníků rozhoduje prostou většinou hlasů přítomných vlastníků dluhopisů. Počet hlasů každého vlastníka dluhopisu odpovídá jeho podílu na celkové jmenovité hodnotě nesplacené části emise dluhopisů. Ke změně emisních podmínek, doplnku dluhopisového programu nebo k ustavení a odvolání společného zástupce vlastníků dluhopisů je nutný souhlas tří čtvrtin hlasů přítomných vlastníků dluhopisů.

Podle odst. 5 pak platilo, že jestliže schůze vlastníků souhlasila se změnami zásadní povahy, může *osoba, která byla vlastníkem dluhopisu k rozhodnému dni pro účast na schůzi vlastníků a podle zápisu hlasovala na schůzi proti návrhu nebo se schůze nezúčastnila, požádat o předčasné splacení jmenovité hodnoty dluhopisu včetně poměrného výnosu*. Byl-li výnos určen rozdílem mezi jmenovitou hodnotou dluhopisu a jeho nižším emisním kurzem [§ 16 písm. b)], je emitent povinen splatit vlastníkům dluhopisů emisní kurz a poměrný výnos. Žádost o předčasné splacení musí být podána do 30 dnů od zpřístupnění usnesení schůze vlastníků nebo společné schůze vlastníků podle odstavce 7. Po uplynutí této lhůty právo na splacení zaniká. Emitent je povinen vyplatit tuto částku do 30 dnů od doručení žádosti způsobem a na místě, které pro splacení dluhopisu stanoví emisní podmínky.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

Podle odst. 6, *nesouhlasí-li schůze vlastníků se změnami zásadní povahy uvedenými v § 21 odst. 1 písm. b) až g), může současně rozhodnout, že pokud bude emitent postupovat v rozporu s jejím usnesením, je povinen předčasně splatit vlastníkům dluhopisů, kteří o to požádají, jejich jmenovitou hodnotu včetně poměrného výnosu*; byl-li výnos určen rozdílem mezi jmenovitou hodnotou dluhopisu a jeho nižším emisním kurzem [§ 16 písm. b)], je emitent povinen splatit vlastníkům dluhopisů na jejich žádost emisní kurz a poměrný výnos. Emitent je povinen tak učinit způsobem a na místě, které pro splacení dluhopisu stanoví emisní podmínky, nejpozději do 30 dnů ode dne doručení žádosti o předčasné splacení.

102. S přihlédnutím ke shora citované úpravě nelze než přisvědčit žalovanému, že vlastníci dluhopisů jakožto skupina jednající ve shodě měli vliv na zásadní rozhodnutí ovlivňující nejen dluhopisový vztah, o kterém se zmiňuje žalobkyně, ale též zásadní rozhodnutí ve společnosti, jako je dispozice s obchodním závodem a další zásadní změny. V případě nesouhlasu s prosazenou změnou má pak vlastník dluhopisu právo požadovat nejen předčasné splacení, nýbrž i poměrný výnos. Je tedy zcela správný závěr žalovaného, že i z (tohoto konkrétního) dluhového vztahu vyplývá možnost významného ovlivnění žalobkyně. Na tento závěr nemá vliv skutečnost, že vlastníci dluhopisů nemají právo bez dalšího požadovat předčasné splacení dluhopisu, nýbrž že o tom musí rozhodnout emitent, jak je uvedeno v bodu 5.3 emisních podmínek. Tak jako tak jde o významnou „páku“, která je v rukou vlastníků dluhopisů.
103. Pokud jde o otázku vlivu v případném insolvenčním řízení, pak lze s žalobkyní souhlasit, že pokud žádné insolvenční řízení neprobíhalo, je daný aspekt skutečně zanedbatelný. V tomto směru lze úvahám daňových orgánů přisvědčit potud, že postavení majitelů dluhopisů jakožto věřitelů „běžných“ nezajištěných pohledávek v případném insolvenčním řízení je zajiště silnější než postavení pouhých akcionářů, jinak jsou jejich úvahy o možnosti ovlivnit insolvenční řízení z pozice věřitele (viz např. odst. 117 napadeného rozhodnutí) ve vztahu k posuzované věci skutečně spíše hypotetické. Uvedené však nic nemění na jinak celkové přesvědčivosti a kompletnosti závěrů o existenci účasti na kontrole žalobkyně v době vydání dluhopisů i v posuzovaných zdaňovacích obdobích.
104. Žalobkyní navrhované srovnání s praxí bank při poskytování úvěrů soud ve shodě s žalovaným (odst. 249 napadeného rozhodnutí) považuje za zcela nepřipadné. Banky z titulu svého postavení nepochybně mají na chování svých úvěrových dlužníků zanedbatelný vliv, typicky prostřednictvím úvěrových podmínek. Pro takový vliv však právní úprava nevyžaduje test nízké kapitalizace, a to proto, že tento vliv vzniká až uzavřením úvěrového vztahu, do kterého zpravidla vstupují nezávislé – vzájemně neovlivněné – subjekty (věřitel a dlužník) z nutnosti. Pro vztah úvěrující banky a jejího dlužníka proto není potřeba vyšší ochrany před daňovou optimalizací jako v případě ovlivněných subjektů, které mohou relativně snadno vstupovat do dluhových vztahů, i když pro ně nejsou výhodné z jiného než čistě daňového hlediska. Z téhož důvodu je nerelevantní žalobkyní citovaný rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 1. 9. 2010, č. j. VSOL 229/2010-B-311, který popisuje toliko vztah mezi dlužníkem a úvěrující bankou coby věřitelem, aniž by jakkoli řešil otázku dluhopisů emitovaných akciovou společností.
105. Nutno opět připomenout, že dluhový vztah je v tomto případě (stejně jako řada jiných aspektů) jen dílkem širší mozaiky vztahů, která teprve ve svém souhrnu nasvědčuje účasti na kontrole společnosti.

III. (v) Legitimní očekávání z jiných daňových kontrol

106. Žalobkyně namítá, že ve věci daňové kontroly společnosti TIPSPORT měl žalovaný dospět k závěru, že transformace měla ekonomický smysl, a proto považoval nákladové úroky za daňově uznatelné. Daňová kontrola zdaňovacího období roku 2013 proběhla v neomezeném rozsahu i u žalobkyně, a to bez nálezu, přestože se zaměřovala i na dluhopisy a úroky z nich. Není tedy možné pro zdaňovací období 2017 docházet k jiným závěrům. Popírá to princip právní jistoty a legitimního očekávání.
107. Soud připomíná, že okolnostmi daňové kontroly za zdaňovací období roku 2013 se částečně zabýval v rozsudku ze dne 7. 12. 2021, č. j. 43 Af 31/2020-57, který se jinak týkal oprávněnosti zahájení daňové kontroly za zdaňovací období roku 2014. V odst. 50 zmiňovaného rozsudku přitom uvedl: *„Žalobkyně [t. č. ještě pod názvem Tipsport.net – pozn. soudu] dále namítá, že odůvodnění výzvy k podání dodatečného daňového přiznání je v rozporu s výsledky daňové kontroly na dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období 1. 2. 2013 do 31. 12. 2013, v rámci níž byly již předmětné dluhopisy a s nimi spojené úrokové náklady prověřovány, přičemž nebyly shledány nedostatky. Tím bylo žalobkyni založeno legitimní očekávání ve správnost jejího postupu při uplatňování úrokových nákladů, které bylo vydáním výzvy narušeno. Soud v první řadě poznamenává, že žalobkyně nedoložila ani netvrdila, že by jí žalovaný poskytl v průběhu předchozí daňové kontroly výslovné ujištění, že uplatnění úrokových nákladů souvisejících s předmětnými dluhopisy jako daňově účinných nákladů je oprávněné. Je obecně známou skutečností, že finanční orgány zpravidla takové ‚potvrzení‘ při ukončení daňové kontroly, při níž nebyly zjištěny závady, neposkytují. I kdyby ale takové ujištění ze zprávy o daňové kontrole alespoň implicitně vyplývalo, nebylo by možné je považovat za závazné a do budoucna již nezměnitelné posouzení uznatelnosti úrokových nákladů. Žalovaný dal v tomto případě jasně a srozumitelně najevo v odůvodnění výzvy, že skutečnosti nově zjištěné v průběhu daňové kontroly společnosti TIPSPORT odůvodňují předpoklad, že může dojít k doměření daně. Prověření zákonnosti a oprávněnosti uplatněných nákladů přitom nemůže bránit pouhá skutečnost, že v daňové kontrole týkající se jiného zdaňovacího období žalovaný neučinil ve vztahu k těmž nákladům žádné konkrétní zjištění nezákonnosti. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že legitimní očekávání nemůže založit takový postup žalovaného, jímž by byl v rámci předchozí daňové kontroly aprobován postup žalobkyně, jenž by se následně ukázal jako rozporný s objektivním právem. Již z těchto důvodů nelze absenci kontrolních zjištění týkajících se předchozího zdaňovacího období přičítat takový zásadní význam, jak to činí žalobkyně.“*
108. Soud nemá důvod se od tohoto právního názoru odchylovat ani v nyní posuzované věci. Proto soud vychází z úvahy, že daňový subjekt se může legitimně spolehnout na postoj daňového orgánu jen v případě, že právě jemu – a nikoliv jiné společnosti – je adresován akt výslovně hodnotící všechny podstatné skutkové okolnosti (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 9. 2022, č. j. 7 Afs 204/2020-35, odst. 43).
109. Tak tomu ale v nyní posuzované věci nebylo.
110. Ze stručné zprávy o daňové kontrole žalobkyně za zdaňovací období roku 2013 (kterou soud doplnil dokazování) vyplývá, že v jejím průběhu daňové orgány prověřovaly mimo jiné i rozhodnutí o emisních podmínkách dluhopisů včetně seznamu vlastníků a nebylo zjištěno žádné krácení daňové povinnosti. Z téže zprávy nicméně nevyplývají konkrétní prověřované okolnosti týkající se dluhopisů ani z ní nejsou patrné podrobnosti či úvahy daňových orgánů, které by se nějak týkaly dluhopisů. Ani z jiných okolností nelze dovodit, že by se daňové orgány ve vztahu ke zdaňovacímu období roku 2013 nějak konkrétněji
- Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

vyjadřovaly k inkriminovaným vztahům, jež jsou předmětem sporu v nyní posuzované věci. Nelze proto než uzavřít, že žalobkyně neprokázala, že by jí byl v minulosti adresován akt, na jehož základě by jí mohlo vzniknout legitimní očekávání, že správce daně bude v budoucnu zastávat její výklad ohledně nynější sporné otázky.

III. (vi) Úvěr od SAFINELA

111. Žalobkyně namítá, že okolnosti uzavření úvěrové smlouvy mezi její právní předchůdkyní a společností SAFINELA nabízí i jiné racionální vysvětlení než získání daňové výhody. Nesouhlasí proto s žalovaným a správcem daně, že šlo o vztah vytvořený převážně za účelem snížení základu daně.
112. Soud znovu připomíná, že dnes – tj. v době rozhodování soudu – je společnost SAFINELA již sama žalobkyní, neboť se stala nástupnickou společností její předchůdkyně, které předtím poskytovala úvěr. Přesto soud pro lepší srozumitelnost v dalším textu užívá nadále označení žalobkyně, třebaže zpravidla bude řeč o jejich právních předchůdkyních (Tipsport.net a Berounská servisní) ještě z období před jejich sloučením se společností SAFINELA.
113. Žalobkyně v průběhu řízení před správcem daně popisovala důvod uzavření úvěrové smlouvy se společností SAFINELA (včetně pozdějších dodatků) tak, že prostředky z úvěru měly sloužit k naplnění účetní rezervy k datu 31. 12. 2014 částkou ve výši 1 002 000 000 Kč, a to pro případ vysokých ztrát při provozování hazardních her. Vytvoření rezervy, jež měla být původně naplněna prostředky získanými postupným vystavováním směnek, bylo plánováno již dříve, a přijetí úvěru tento plán nahradilo. Jelikož ale předchůdkyně žalobkyně měla dlouhodobě záporný vlastní kapitál a kvůli nové legislativě by již od roku 2017 nesplnila novou podmínku pro provozování hazardu [vlastní kapitál ve výši 2 miliony EUR podle § 6 odst. 1 písm. b) zákona o hazardních hrách], rozhodla se posléze v průběhu roku 2016 převést většinu svého podnikání na společnost Tipsport 02, a to jednak prostřednictvím pachtovní smlouvy (ve vztahu k podniku), jednak prostřednictvím nového rozhodnutí ministerstva (ve vztahu k oprávnění k výkonu podnikání v oblasti hazardních her). V rámci zmiňované pachtovní smlouvy byl závazek z úvěru od společnosti SAFINELA rozdělen tak, že co do částky 402 milionů Kč přešel úvěrový dluh na Tipsport 02, zatímco co do částky 600 milionů Kč zůstala úvěrovým dlužníkem (předchůdkyně) žalobkyně. Toto „rozdělení“ závazku z úvěru zdůvodnila tím, že pokud by Tipsport 02 převzala celý úvěr, tak by již vykazovala záporný kapitál a také by nesplňovala podmínku pro provozování hazardních her.
114. Daňové orgány tuto žalobkyní předkládanou verzi o uznatelnosti úroků z úvěrové smlouvy zpochybnily na základě řetězce zjištění, které lze pro zjednodušení shrnout následovně:
 - pokud měl úvěr opravdu sloužit k vytvoření rezervy na budoucí ztráty z provozování hazardu, pak nedávalo smysl, aby většina závazku zůstala u společnosti (předchůdkyně žalobkyně), která svůj podnik včetně příslušných oprávnění k jeho provozování převedla na jinou společnost;
 - v okamžiku žalobkyní uváděného rozpuštění rezervy (v roce 2017) už bylo její podnikání převedeno na jinou společnost, a tedy již na straně žalobkyně neexistovalo riziko, k jehož krytí měla být rezerva vytvořena, ale navzdory tomu žalobkyně nadále vykazovala úroky z úvěrů jako náklad k dosažení příjmů z podnikání a snižovala si tím svůj daňový základ;

- z informací od bank bylo zjištěno, že úvěrové prostředky poskytnuté žalobkyni nebyly vypláceny z účtu společnosti SAFINELA, nýbrž z různých účtů fyzických osob, jež jsou shodou okolností shodné s akcionáři FO;
- titíž akcionáři FO nabyli v roce 2015 dluhopisy emitované společností SAFINELA,
- titíž akcionáři FO byli v letech 2015 až 2017 jak akcionáři předchůdkyně žalobkyně, tak akcionáři společnosti SAFINELA.

Právě na základě těchto poznatků dospěly daňové orgány k závěru, že sjednání úvěru bylo součástí postupu propojených osob vytvářejících právní vztah (zde z titulu smlouvy o úvěru a na to navazující smlouvy o pachtu) převážně za účelem snížení základu daně ve smyslu § 23 odst. 7 písm. b) bodu 5 zákona o daních z příjmů, a proto bylo třeba na úroky z tohoto úvěru aplikovat test nízké kapitalizace ve smyslu § 25 odst. 1 písm. w) téhož zákona, jenž nebyl splněn, a proto nemohly být vyhodnoceny jako daňově uznatelné náklady.

115. S tímto právním závěrem daňových orgánů se však soud neztotožňuje.

116. Jak již bylo zmíněno, daňové orgány na daný případ aplikovaly úpravu § 23 odst. 7 písm. b) **bodu 5** zákona o daních z příjmů, podle které se za jinak spojené osoby považují takové osoby, „*které vytvořily právní vztah převážně za účelem snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty.*“

117. Při takto definované právní kvalifikaci není rozhodné, zda osoby účastníci se určité finanční transakce byly či nebyly ovládány stejnými osobami nebo zda jednaly ve shodě. K naplnění podmínek předmětného ustanovení musí být prokázáno, že zkoumaný právní vztah (v tomto případě vztah z úvěrové smlouvy) byl uzavřen *převážně za účelem snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty*. Klíčovým kritériem takového vztahu je právě převaha cíle ovlivnit základ daně či daňovou ztrátu, což jej odlišuje od jiných smluvních vztahů, které rovněž mohou mít za následek snížení základu daně či zvýšení daňové ztráty, avšak nikoli jako primární cíl smluvních stran (tak tomu bude typicky u úvěrových smluv sjednávaných s bankami). Smyslem úpravy § 23 odst. 7 písm. b) bodu 5 zákona o daních z příjmů je tedy zamezit tomu, aby smluvní vztahy mezi soukromými subjekty sloužily pouze k získání daňové úlevy.

118. Úprava § 23 odst. 7 písm. b) bod 5 zákona o daních z příjmů ve své podstatě vychází z konceptu zneužití práva. V případě prokázání podmínek pro aplikaci institutu zneužití práva leží důkazní břemeno na správci daně (srov. rozsudky NSS ze dne 16. 8. 2022, č. j. 7 Afs 49/2022-26, odst. 12, ze dne 6. 2. 2019, č. j. 6 Afs 44/2018-31, ze dne 12. 6. 2020, č. j. 5 Afs 114/2019-28, odst. 31, ze dne 3. 4. 2007, č. j. 1 Afs 73/2004-89, nebo rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 1. 2023, č. j. 30 Af 24/2020-112, odst. 69 a 73). Je to tedy správce daně, kdo je povinen prokázat převažující účelovost zkoumaného právního vztahu.

119. V nyní posuzované věci nebyl spor o základních skutkových okolnostech týkajících se uzavření úvěrové smlouvy a následného převodu části závazku z úvěru v souvislosti s propachtováním sázkového podniku. Žalovaný a správce daně však tyto skutkové okolnosti vyhodnotili jako nestandardní, z čehož dovodili závěr o účelovosti celého smluvního vztahu.

120. První nestandardnost spatřovali žalovaný a správce daně v tom, že předchůdkyně žalobkyně pokračovala ve splácení úvěru i poté, co svůj podnik propachtovala jiné osobě (společnosti

Tipsport 02 – tj. pachtýři). Toto jednání vyhodnotily daňové orgány jako nelogické, neboť pokud již žalobkyně přestala vykonávat podnikatelskou činnost, pak dle jejich názoru nedávalo smysl, aby na pachtýře převedla jen část závazku z úvěru a zbylou část sama splácela.

121. Dle soudu však žalobkyně srozumitelně vysvětlila, že její předchůdkyně měla ze sázkového podniku příjmy i po jeho propachtování, a to nikoli přímo z výnosu z kurzových sázek, ale z pachtovného. Žalovaný ani správce daně přitom neprokázali žádnou skutečnost, která by tvrzení o příjmu z pachtovného vyvracela. Již jen z tohoto hlediska nemůže obstát jejich závěr, že žalobkyně nevyvíjela žádnou podnikatelskou činnost, neboť tento závěr se omezuje pouze na činnosti provozovatele sázkového podniku, avšak pomíjí existenci pachtovného, které z hlediska generování příjmů představuje určitou kontinuitu s původním předmětem podnikání, v souvislosti s nímž byl úvěr sjednáván.
122. Žalobkyně přitom od počátku tvrdila, že účelem sjednání úvěru bylo vytvoření rezervy ke krytí enormně vysokých a neočekávaných sázkových výher. Tento tvrzený účel úvěru daňové orgány nejenže nezpochybovaly, ale naopak jej akceptovaly (srov. odst. 232 napadeného rozhodnutí; str. 26 zprávy o daňové kontrole). A právě spojitost úvěru s předmětem podnikání v oblasti sázkových her považovaly za důvod, aby závazek z tohoto úvěru byl převeden na pachtýře. Žalobkyně však vysvětlila, že na pachtýře nemohla tento závazek převést úplně celý, a to z důvodu změny právní úpravy po 1. 1. 2017, která pro účely provozování sázkových podniků nově zavedla podmínku vlastního kapitálu ve výši 2 miliony EUR [§ 6 odst. 1 písm. b) zákona o hazardních hrách]. V případě převedení celého úvěru by totiž pachtýř přestal tuto podmínku splňovat. Proto pokud by převzal závazek úvěru celý, pak by od ledna 2017 z důvodu pozbytí zákonné podmínky nemohl ani on dále provozovat sázkový podnik, ten by tím pádem přestal fungovat a generovat zisky (a tedy i pachtovné), takže úvěr by nakonec nebylo z čeho splácet. V tomto kontextu dává soudu smysl, že předchůdkyně žalobkyně nepřevédla na pachtýře celý závazek z úvěru, ale pouze takovou jeho část, aby zůstala dodržena zákonná podmínka minimální výše vlastního kapitálu. Zbývající nepřevedenou část úvěru si ponechala a nadále jej splácela, a to právě příjmem z pachtovného. Jak již bylo řečeno, právě díky zajištění příjmu z pachtovného (generovaného příjmem ze sázkového podniku provozovaného pachtýřem) zůstala zachována provázanost s původním účelem úvěru (vytvoření rezervy pro případ enormně vysokých a neočekávaných sázkových výher). Soud proto uzavírá, že převedení pouze části úvěru na pachtýře bylo ze strany předchůdkyně žalobkyně zcela racionálním a hospodářsky opodstatněným krokem, a naopak nesouhlasí s hodnocením takového kroku daňovými orgány jako nelogickým.
123. Rovněž neobstojí závěr daňových orgánů, že by žalobkyně ve zkoumaném období neprokázala alokaci prostředků získaných z úvěru. Na tomto místě je třeba opět zdůraznit, že v případě prokázání podmínek týkajících se zneužití práva (kam spadá i účelové sjednávání smluv) leží důkazní břemeno na daňových orgánech (srov. judikaturu v odst. 117 výše). Pokud tedy žalobkyně tvrdila, že její předchůdkyně převedla prostředky získané z úvěru na pachtýře a že tuto skutečnost lze zjistit z účetních závěrek její předchůdkyně, pak bylo na daňových orgánech, aby prokázaly konkrétní skutečnosti, které toto tvrzení vyvracejí. Žalovaný ani správce daně však žádné skutečnosti vyvracející tvrzení o faktickém převodu prostředků z předchůdkyně žalobkyně na pachtýře neprokázali. Přitom v průběhu daňové kontroly zjevně měli přístup k účetním závěrkám předchůdkyně žalobkyně, jež jsou dostupné ve veřejném rejstříku a sbírce listin, a z nichž lze vyčíst, že v rozhodném období Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

k převodu zhruba 1 miliardy Kč skutečně došlo. Závěr daňový orgánů o neprokázání alokace prostředků z úvěru je tedy chybný jednak z procesního hlediska, neboť vychází z nesprávné úvahy o rozložení důkazního břemene v případě okolností týkajících se zneužití práva, a jednak fakticky, neboť přehlíží, že předchůdkyně žalobkyně v době převodu podniku na pachtýře disponibilní finanční prostředky použitelné jako rezerva zjevně měla a dle všeho je též do převodu podniku zahrnula.

124. Další nestandardnost spatřovaly daňové orgány v tom, že prostředky získané z úvěru nebyly předchůdkyni žalobkyně vypláceny přímo od společností SAFINELA (nebyly zasílány z jejího účtu), ale že byly vypláceny z účtů jejich jednotlivých akcionářů, kteří působili u obou společností a kteří takto uhradili dluhopisy vydané společností SAFINELA. Opačně pak úroky z úvěru nebyly zasílány společnosti SAFINELA, ale akcionářům, kteří takto inkasovali úrokový výnos dluhopisů vydaných společností SAFINELA. Nutno podotknout, že žalovaný i správce daně již jen tento samotný poznatek – tedy zasílání finančních prostředků napřímo od a k osobám společných akcionářů – vyhodnotili jako vztah uzavíraný za účelem snížení základu daně, aniž by tuto svou úvahu blíže rozvedli. S tímto posouzením však soud nemůže souhlasit. I když takto koncipované peněžní převody nejsou zrovna obvyklým postupem, jedná se o zcela legální, právem uznávané řešení, v němž SAFINELA působí jako *de facto* prostředník. Pokud transakce u sebe řádně vykázala a zaúčtovala (patrně vznik závazku z prodaného dluhopisu oproti vzniku pohledávky z poskytnutého úvěru; opačně pak zánik pohledávky z úroku z úvěru oproti zániku závazku z úroku z emitovaných dluhopisů) a řádně to promítla do hospodářského výsledku, nedochází zde k žádnému zkrácení daně. Nadto, pokud zde daňové orgány hovoří o nestandardních okolnostech (např. body 228 či 238 napadeného rozhodnutí), používají terminologii jako u daňových podvodů. Jejich úkolem ale bylo prokázat *právní vztah uzavřený převážně za účelem snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty*, což je něco úplně jiného než identifikace neobvyklých okolností, které měly u daňového subjektu vzbudit podezření účasti na krácení daně.
125. Ani skutečnost, že osoby mající společné akcionáře spolu jednájí a uzavírají smluvní vztahy, neznamená, že každý právní vztah, který z takového jednání vzejde, bude uzavřený za účelem snížení základu daně či zvýšení daňové ztráty, tím méně primárně za tímto účelem. Propojenost jednajících osob totiž vůbec není podmínkou k tomu, aby šlo o právní vztah uzavíraný za účelem snížení základu daně. Ke vzniku takového vztahu naopak může dojít i (a tento právní titul bude užíván především) mezi osobami, které doposud propojeny nejsou, a právě uzavření takového smluvního vztahu, jehož převažujícím cílem je jen snížení základu daně (zvýšení daňové ztráty), z těchto osob teprve činí spojené osoby ve smyslu § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů.
126. Úkolem daňových orgánů při zvolené právní kvalifikaci bylo identifikovat a prokázat, že určitá transakce postrádala ekonomické *ratio*, resp. že toto *ratio* bylo zcela zanedbatelné ve srovnání s daňovou výhodou, kterou to jedné z těchto spojených osob přineslo. Jinak řečeno, že označená transakce v principu postrádá jiný smysl než snížení daně, ve vztahu k němuž eventuální jiné, daňovým subjektem prokázané důvody jsou důvody zcela nepodstatné (zanedbatelné, bez relevantního přínosu pro zúčastněné strany), anebo důvody iracionální. Jen to, že smluvní vztah (též) poskytuje určitou daňovou výhodou, nepostačuje. Tak tomu bude typicky i v případě bankovních úvěrů, u nichž snížení základu daně zpravidla nebude primárním účelem úvěru, bude však jedním z jeho důsledků. Pokud by postačoval samotný vliv smluvního vztahu na snížení základu daně, pak by správce daně Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

musel dospět k tomu, že kdokoliv, kdo uzavírá právní vztahy směřující ke snížení základu daně – například banka – se stává spojenou osobou. Takový závěr je však neudržitelný.

127. Poznatek, že akcionáři společnosti SAFINELA byli v dané době též akcionáři právní předchůdkyně žalobkyně, může patrně představovat indicii k naplnění jiného důvodu pro uplatnění testu nízké kapitalizace, např. důvodu podle § 23 odst. 7 písm. b) bodu 1 nebo 2 zákona o daních z příjmů (tedy podobně jako v případě otázky uznatelnosti úroků z dluhopisů). Akcionářská propojenost se nicméně míjí s podstatou úpravy v § 23 odst. 7 písm. b) bodě 5 zákona o daních z příjmů, kterou na danou věc aplikovaly daňové orgány a která spočívá na prokázání, že primárním účelem uzavření právního vztahu bylo snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty. Právní kvalifikace zvolená daňovými orgány je tedy nesprávná, neboť neodpovídá zjištěným skutkovým okolnostem. Soudu přitom nepřisluší, aby tuto nesprávnou právní kvalifikaci sám nahrazoval jinou, která by na daný případ mohla přiléhat.
128. Soud zároveň nenachází jiný důvod k podpoře závěru o aplikaci § 23 odst. 7 písm. b) bodu 5 zákona o daních z příjmů. Nenalézá ani žádné relevantní okolnosti, na jejichž základě by mohl dovodit, že vztah z předmětné úvěrové smlouvy postrádal racionalitu a že jeho jediným vysvětlením mohlo být snížení základu daně v rozporu se smyslem právní úpravy v zákoně o daních z příjmů. Z tohoto důvodu soudu nezbyvá než napadené rozhodnutí zrušit pro rozpor se zákonem (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).

Nezkoumání prohlášení auditora a účetnictví

129. V souvislosti s argumentací proti závěrům o účelovosti úvěru od SAFINELA poukazuje žalobkyně na to, že se žalovaný nijak nevypořádal s prohlášením auditora TOP AUDIT BOHEMIA a. s. ze dne 27. 5. 2022, jež mělo potvrdit, že z předmětného úvěru byly naplněny prostředky účetní rezervy a že žalobkyně ve svém účetnictví k 1. 1. 2017 nadále evidovala závazek z titulu úvěru od společnosti SAFINELA ve výši 602 317 808,22 Kč.
130. K tomu soud uvádí, že mu není příliš jasné, kam tato žalobní argumentace směřuje. Ponechali stranou, že v průběhu daňového řízení nebylo prohlášení auditora výslovně navrženo jako důkaz, tak skutečnosti, jichž se žalobkyně v souvislosti s těmito listinami dovolává, nebyly ve věci nijak sporné. Soud pouze pro úplnost připomíná, že skutečnosti spočívající v uzavření smlouvy o úvěru, ve vyplacení prostředků z toho úvěru a v existenci závazku žalobkyně ve výši přes 602 milionů Kč i po propachtování závodu nebyly v dané věci sporné. To, že tyto skutečnosti byly ze strany daňových orgánů nesprávně kvalifikovány jako právní vztah uzavřený převážně za účelem snížení základu daně ve smyslu § 23 odst. 7 písm. b) bodu 5 zákona o daních z příjmů, nijak nespojuje s obsahem prohlášení auditora, resp. s otázkou jeho provedení či neprovedení k důkazu.

III. (vii) Důsledek nezákonně vedené kontroly za zdaňovací období roku 2014

131. Žalobkyně má za to, že bylo-li zahájení daňové kontroly pro zdaňovací období 2014 označeno rozsudkem zdejšího soudu ze dne 7. 12. 2021, č. j. 43 Af 31/2020-57, za nezákonný zásah (z důvodu uplynutí lhůty pro stanovení daně), pak tato nezákonnost zatížila též ostatní zdaňovací období. Z tohoto důvodu je třeba důkazní prostředky získané v této daňové kontrole považovat za nezákonné.
132. S tím nelze souhlasit.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

133. Jak dovodil rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2010, č. j. 2 Afs 19/2010-115, sama skutečnost, že již došlo k prekluzi práva daň (dodatečně) doměřit, ještě neznamená, že úkony v rámci této kontroly provedené v souvislosti s prekludovanými zdaňovacími obdobími jsou *per se* nezákonné a nelze s nimi spojovat žádné důsledky, a to ani za situace, kdy mají relevanci pro další (neprekludovaná) období. Žalovanému ani správci daně tudíž nic nebránilo využít i podklady opatřené v rámci daňové kontroly vztahující se i ke zdaňovacímu období roku 2014 (a paralelně i ke zdaňovacím obdobím let 2015 a 2016, jichž se závěry o nezákonném zásahu netýkaly).
134. Pro úplnost lze doplnit, že případ žalobkyně je odlišný od toho, který byl řešen Ústavním soudem pod sp. zn. IV. ÚS 29/05 a v němž byly vůči daňovému subjektu vyvozovány negativní konsekvence proto, že neunesl své důkazní břemeno ve vztahu k prekludovanému období. Vůči žalobkyni však nebylo kladeno k tíži neunesení důkazního břemene, neboť k prokázání podmínek účasti na kontrole ve smyslu § 23 odst. 7 písm. b) zákona o daních z příjmů nesly důkazní břemeno daňové orgány.
135. Konečně se nelze nepozastavit nad nekonzistentností argumentace žalobkyně, která v žalobě namítá nemožnost použít důkazní prostředky získané v daňové kontrole vztahující se ke zdaňovacímu období roku 2014, ačkoliv v průběhu odvolacího řízení naopak výslovně apelovala na to, aby jako důkazní prostředky byly převzaty kompletní písemnosti včetně veškerých příloh, jež jsou obsahem spisu ve věci daňové kontroly za zdaňovací období let 2014 až 2016 (viz bod 1.2.2 na str. 32 jejího doplnění odvolání ze dne 18. 4. 2023). Žalobkyně tak poněkud rozporuplně odmítá použitelnost přesně těch důkazních prostředků, jejichž provedení se dříve důrazně domáhala.

III. (viii) Důkazy v daňovém řízení

Rozložení důkazního břemene

136. Mezi účastníky není sporné, že prokazování spojenosti osob ve smyslu § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů je úkolem daňových orgánů (srov. argumentaci 37-38 žaloby a odst. 90 či 127 napadeného rozhodnutí), které ve vztahu k této otázce nesou důkazní břemeno. Soud potvrzuje, že tak tomu skutečně je [srov. § 92 odst. 5 písm. d) daňového řádu].
137. Soud má za to, že žalovaný i správce daně tento přístup v průběhu daňového řízení respektovali, postupovali podle něj a své důkazní břemeno unesli.
138. Soud naopak nemůže souhlasit s žalobkyní, že by daňové orgány neoprávněně přenášely své důkazní břemeno na ni. Pokud se žalovaný či správce daně v rámci některých procesních úkonů zmiňovali o tom, že žalobkyně neprokázala oprávněnost uplatnění příslušných částek, pak tak činili zejména v kontextu otázky ekonomické racionality emise dluhopisů, kterou sice zpochybnili, avšak svůj závěr o odepření daňové uznatelnosti příslušných částek na ní nakonec nezaložili. Zmínky o neprokázání či neunesení důkazního břemene se tedy neprojevíly na nosných závěrech napadeného rozhodnutí, které je nyní předmětem přezkumu.

K možnosti správce daně odmítnout důkazní návrh

139. Žalobkyně dále brojí proti neprovedení jí navrhovaných důkazů, kterými hodlala zpochybnit skutkové závěry daňových orgánů.
140. Soud připomíná, že daňové orgány nejsou vázány důkazními návrhy daňového subjektu, nemusí tedy provést všechny daňovým subjektem navržené důkazy. V takovém případě však Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

musí zdůvodnit, proč k jejich provedení nepřistoupily. Dle ustálené judikatury lze provedení důkazu odmítnout, jestliže skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je navrhován, *nemá relevantní souvislost* s předmětem řízení, není-li navržený důkaz *způsobilý ověřit ani vyvrátit tvrzenou skutečnost*, anebo je *nadbytečný*, jelikož skutečnost, k níž má být proveden, byla již v dosavadním řízení bez důvodných pochybností ověřena nebo vyvrácena jinak (např. nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 733/01, ze dne 29. 6. 2004, sp. zn. III. ÚS 569/03, ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. IV. ÚS 570/03, ze dne 16. 6. 2005, sp. zn. II. ÚS 418/03). Neprovedení důkazu však musí být v každém případě řádně odůvodněno (srov. např. rozsudky NSS ze dne 7. 8. 2015, č. j. 5 Afs 180/2014-21, ze dne 27. 7. 2016, č. j. 2 Afs 35/2016-43, a nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 6. 2015, sp. zn. II. ÚS 2067/14).

141. Soud má z níže popsaných důvodů za to, že shora uvedeným požadavkům žalovaný i správce daně dostáli.

Právní stanoviska

142. Žalobkyně namítá, že se žalovaný nijak nezabýval stanovisky AK Chrenek a PRK Partners, která předkládala na podporu své argumentace, že z jednání akcionářů nelze dovozovat výkon kontroly a že emisní podmínky vylučují možnost předčasného splacení na žádost držitele dluhopisu, neumožňují podílet se na kontrole ani ovlivňovat chování žalobkyně a že z jednání akcionářů nelze dovozovat jednání ve shodě.
143. Soud předně konstatuje, že zmiňovaná stanoviska nelze považovat za důkazní návrhy v pravém slova smyslu, neboť nejde o listiny, které mají prokazovat určitou (spornou) skutkovou okolnost, ale které mají podat odborný výklad práva, resp. sporné právní otázky. Předložení zmiňovaných stanovisek je proto třeba vnímat pouze jako rozhojnění právní argumentace, a nikoliv jako „důkazy“.
144. Z tohoto důvodu není vadou, že v napadeném rozhodnutí nejsou pasáže, jež by se explicitně věnovaly otázce provedení či neprovedení stanoviska AK Chrenek nebo stanoviska PRK Partners k důkazu. Podstatné je, zda je v rozhodnutí reagováno na právní argumentaci, o kterou se tato stanoviska opírají, resp. zda proti této argumentaci žalovaný předkládá vlastní ucelený argumentační systém. Soud konstatuje, že v napadeném rozhodnutí jako celku takový argumentační systém nalézá. Skutečnost, že v něm není explicitně vedena polemika s názory jednoho či druhého právního stanoviska, nemá v daném případě za následek opomenutí odpovědi na podstatu sporu.

Znalecké posudky

145. Žalobkyně namítá, že žalovaný zcela vyloučil z dokazování znalecký posudek VŠE, znalecký posudek APELEN a znalecký posudek VŠTE, čímž se měl dopustit *nezákonné selekce důkazních prostředků* a tím i zjevně libověle mající za následek porušení práva na spravedlivý proces (viz bod 153 na str. 43 žaloby), zároveň však namítá, že odkázal-li žalovaný na tyto znalecké posudky v odst. 110 napadeného rozhodnutí, pak se jedná o nové důkazy, s nimiž jí nebylo umožněno se seznámit.
146. Soud tuto žalobní námitku předně považuje za argumentačně nekonzistentní. Žalobkyně na jednu stranu namítá opomenutí důkazu znaleckými posudky, nicméně výslovný odkaz žalovaného na závěry týchž posudků považuje za provedení nových důkazů, se kterými

nebyla seznámena. Tvrzení o neseznámení s nově provedenými důkazy je však v logickém rozporu s tvrzením o jejich úplném vyloučení.

147. Nicméně odhlédne-li soud od výše zmiňovaného argumentačního rozporu, musí konstatovat, že v rozsahu zmiňovaných znaleckých posudků je možnost porušení § 115 odst. 2 daňového řádu prakticky vyloučena. Jde totiž o posudky, jejichž objednatelem byla samotná žalobkyně, která je také předložila daňovým orgánům. Jinými slovy: Žalobkyně byla tím, kdo dané důkazní prostředky do věci „vnesl“. Již jen z tohoto hlediska nemůže obstát tvrzení, že by jí tyto posudky nebyly známy. Soudu je navíc z řízení ve věci sp. zn. 43 Af 17/2022 známo, že v daňové kontrole týkající se zdaňovacích období let 2015 a 2016 žalobkyně na předmětné znalecké posudky hojně odkazovala a dovolávala se jejich odborných závěrů, přičemž ve vztahu k těmto zdaňovacím obdobím správce daně prováděl znaleckými posudky dokazování a rovněž vyslechl i jejich zpracovatele. Proto i kdyby žalobkyně nebyla tím, kdo tyto posudky objednal a předložil, tak s jejich obsahem musela být prokazatelně seznámena při dokazování týkajícím se dřívějších zdaňovacích období.
148. Jak navíc trefně připomněl žalovaný ve vyjádření k žalobě, sama žalobkyně v průběhu odvolacího řízení navrhla, aby jako důkazní prostředky byly převzaty kompletní písemnosti včetně veškerých příloh, jež jsou obsahem spisu ve věci daňové kontroly za zdaňovací období let 2014 až 2016. Z obsahu správního spisu vyplývá, že přesně to žalobkyně skutečně učinila (viz bod 1.2.2 na str. 32 jejího doplnění odvolání ze dne 18. 4. 2023). Jak dále plyne ze správního spisu, žalovaný ještě před vydáním napadeného rozhodnutí zaslal žalobkyni přípis ze dne 15. 3. 2024, č. j. 9086/24/5200-11434-713082, označený jako *seznámení se zjištěnými skutečnostmi a výzva k vyjádření*, v rámci něhož žalovaný mj. odpověděl i na daný požadavek žalobkyně, a to tak, že jí vychází vstříc a že správci daně ukládá doplnit v potřebném rozsahu spisový materiál i o podklady týkající se zdaňovacích období let 2014 až 2016 (viz str. 6-7 zmiňovaného přípisu ze dne 15. 3. 2024). Tímto úkonem, který není v žalobní argumentaci nijak reflektován, byly vyvolány účinky § 115 odst. 2 daňového řádu.
149. S ohledem na uvedené soud shrnuje, že užití závěrů znaleckých posudků pro účely zdaňovacího období roku 2017 nemohlo být pro žalobkyni nijak překvapivé a veškeré námitky směřující do této otázky jsou zcela liché. Zároveň je patrné, že daňové orgány tyto znalecké posudky ve svých úvahách nepominuly.
150. Pokud jde o samotné věcné závěry znaleckých posudků, tak ty nebyly v nyní posuzované věci předmětem sporu, resp. žalobní námitky nesměřovaly proti tomu, jakým způsobem daňové orgány tyto posudky vyhodnotily. Soud proto neshledává důvod, aby se k obsahu těchto znaleckých posudků blíže vyjadřoval. V podrobnostech odkazuje na příslušné části odůvodnění svého rozsudku ze dne 24. 6. 2025, č. j. 43 Af 17/2022-116, v němž se k námitkám žalobkyně věnuje jednotlivým znaleckým posudkům zevrubně.

Výsledky svědků

151. Žalobkyně nesouhlasí s tím, že žalovaný nevyslechl jako svědky členy představenstev bank (UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a. s., České spořitelny, a. s., a Komerční banky a. s.), dále Ing. T. B., Ph.D., (autora návrhu restrukturalizace), dále Ing. T. K. (člena představenstva společnosti SAFINELA podepisujícího smlouvu o úvěru) a konečně jednotlivé akcionáře FO, a to ani po předložení notářských zápisů s jejich výpověďmi.
152. Výsledky členů jednotlivých bank žalobkyně navrhovala za účelem prokázání tvrzení, že emisní podmínky emitovaných dluhopisů nijak nevybočují ze standardních úvěrových
- Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

vztahů založených úvěrujícími bankami. Správce daně však poukázal na nesrovnatelně odlišné postavení banky coby instituce poskytující finanční služby, která podléhá zcela jiné regulaci než běžná obchodní společnost, s tím, že navíc vztah mezi bankou a jejím úvěrovým dlužníkem v naprosté většině nebude odpovídat vztahu jinak spojených osob ve smyslu § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů, v návaznosti na což dospěl k závěru, že výslech členů představenstev jednotlivých bank by směřoval k prokázání skutečnosti, která není pro posuzovanou věc vůbec rozhodná (viz str. 80 zprávy o daňové kontrole). Dle soudu jde o zcela logický a přiléhavý důvod pro neprovedení navrženého důkazu pro jeho zjevnou nesouvislost s předmětem řízení. Žalobkyně přitom v odvolacím a posléze i soudním řízení pouze opakovala, že důkaz nebyl proveden, aniž by jakkoli reflektovala správcem daně sdělenou nesouvislost (k otázce diametrální odlišnosti vztahu mezi bankou a jejím úvěrovým dlužníkem oproti vztahu mezi akcionářem a společností ve které má podíl (srov. též výše odst. 104 tohoto rozsudku).

153. Výslech Ing. T. K. navrhla žalobkyně v průběhu odvolacího řízení s poukazem na skutečnost, že šlo o člena představenstva společnosti SAFINELA (*předtím, než došlo k fúzi*), který za ni podepisoval úvěrovou smlouvu s právní předchůdkyní žalobkyně (*Tipsport.net*). Žalovaný k tomuto výsledku nepřistoupil s odůvodněním, že byl-li jeho svědecký výslech navrhován za účelem poskytnutí informací o podmínkách smlouvy o úvěru, pak jde o skutečnosti, které jsou zřejmé již ze samotného textu smlouvy o úvěru, z nějž správce daně při hodnocení úvěrového vztahu vycházel, a proto by takový výslech byl nadbytečný (viz odst. 235-236 ve spojení s odst. 224-225 napadeného rozhodnutí). Soud takový důvod odmítnutí důkazního návrhu pro nadbytečnost považuje za zcela logický, neboť mu rovněž není zřejmé, jak by výkladu obsahově jasných smluvních podmínek měl prospět výslech osoby, která smlouvu podepisovala. A zřejmé mu to není ani z argumentace žalobkyně, která pouze kategoricky opakuje, že nevyslechnutím Ing. T. K. došlo k porušení jejího práva na spravedlivý proces, aniž by reflektovala sdělené důvody odmítnutí tohoto důkazního návrhu.

154. Výslech Ing. T. B., Ph.D., byl ze strany žalobkyně navržen v rámci jejího vyjádření ze dne 23. 11. 2022 za účelem objasnění slova „kontrola“ v textu návrhu restrukturalizace. Správce daně provedení tohoto důkazu odmítl pro nadbytečnost, neboť na základě dosavadních kontrolních zjištění měl již postaveno najisto, že akcionáři FO, kteří jsou současně vlastníky dluhopisů, ze své pozice měli vliv na kontrolu žalobkyně, a proto neshledal za nezbytné podrobněji objasňovat smysl konkrétních slov zmiňovaných v návrhu restrukturalizace (viz str. 75 zprávy o daňové kontrole). Žalovaný se v napadeném rozhodnutí již k otázce nevyslechnutí Ing. T. B., Ph.D., explicitně nevyjadřoval. Jak vysvětlil ve vyjádření k žalobě, v průběhu odvolacího řízení již nebyl důkazní návrh na výslech jmenovaného svědka znovu vznesen. To soud potvrzuje, neboť žalobkyně ve svém odvolání (resp. v jeho doplnění ze dne 18. 4. 2023) toliko správci daně vyčítala odmítnutí výsledku uvedeného svědka s tím, že šlo přeci o autora návrhu restrukturalizace (viz zejm. str. 49 a str. 54 doplnění odvolání ze dne 18. 4. 2023). Jakkoli soud připouští, že už taková námitka značí, že žalobkyně na jeho výsledku trvá a že žalovaný mohl v napadeném rozhodnutí na odvolací námitku brojící proti odmítnutí výsledku navrženého svědka zareagovat adresněji než obecným ztotožněním se s důvody přijatými správcem daně, nepovažuje to v celkovém kontextu věci za vadu mající vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. V tomto směru soud považuje za podstatné, že adekvátní důvody pro neprovedení výsledku Ing. T. B., Ph.D., dostatečně předestřel již správce daně, přičemž žalovaný dal najevo, že tyto důvody sdílí.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

Soud se přitom se zdůvodněním správce daně také ztotožňuje (srov. též výše odst. 95 tohoto rozsudku).

155. Pokud jde o navrhované svědecké výsledky *všech* akcionářů FO, soud připomíná, že žalovaný již ve vztahu ke zdaňovacím obdobím let 2015 a 2016 provedl výslech zpracovatelů znaleckých posudků a jednoho z akcionářů (Ing. V. H.), načež uzavřel, že na základě těchto důkazů má skutkový stav ohledně vnitřního fungování společnosti za dostatečně prokázaný. Ve vztahu k nyní posuzovanému zdaňovacímu období roku 2017 na výsledky tohoto dřívějšího dokazování zčásti odkázal (viz odst. 110 napadeného rozhodnutí) a setrval na závěru, že výslech dalších akcionářů by byl ve vztahu k otázce uplatňování kontroly nadbytečný. S tím soud souhlasí, neboť podstatné *skutkové* okolnosti svědčící o vztahu mezi žalobkyní a akcionáři FO vyplývají spíše z nesporných skutečností týkajících se průběhu transformace, a nikoliv ze subjektivního postoje akcionářů vyjadřovaného v rámci výslechu. Zhodnocení, zda lze takový vztah hodnotit jako uplatňování kontroly ve smyslu § 27 odst. 3 zákona o daních z příjmů, pak již není otázkou skutkovou, ale právní, tedy otázkou výkladu právní normy (viz výše odst. 45-62 tohoto rozsudku), a nikoliv otázkou hodnocení důkazů (skutkových zjištění).
156. Žalobkyně současně žalovanému zaslala „náhradní soukromé výsledky“ těchto akcionářů, které provedla tak, že otázky na akcionáře a jejich odpovědi nechala zaznamenat ve formě notářských zápisů. Žalovaný je akceptoval jako listinné důkazy, přičemž se kriticky vyjádřil ke způsobu provedení takových „výsledků“, které spočívaly v položení deseti shodných otázek a zachycení principiálně shodných odpovědí (viz odst. 86-87 napadeného rozhodnutí), a dospěl k závěru, že zaznamenané odpovědi nejsou způsobilé vyvrátit dosavadní závěry o spojenosti osob. Z téhož důvodu shledal nadbytečným opětovný návrh na výslech těchto akcionářů (viz odst. 89-91 napadeného rozhodnutí). Ani tomuto postupu žalovaného soud nemá co vytknout. Ve shodě s žalovaným má za to, že v notářských záznamech zachycené odpovědi akcionářů FO skutečně nebyly způsobilé vyvrátit dosavadní zjištění, proto by případný svědecký výslech těchto akcionářů postrádal smysl. Soud se naproti tomu nemůže ztotožnit s tím, jakou váhu žalobkyně přikládá tomu, že odpovědi akcionářů byly zaznamenány ve formě notářského zápisu. Skutečnost, že otázky a odpovědi na ně byly zaznamenány na veřejné listině, má za následek vyvrátitelnou domněnku (srov. § 94 odst. 1 daňového řádu) o tom, že tyto otázky a odpovědi opravdu zazněly tak, jak je zaznamenáno, a že je v konkrétním místě a čase skutečně pronesly osoby označené v zápisu. Tím však není nijak ovlivněno hodnocení pravdivosti a věrohodnosti obsahu zaznamenaných ústních sdělení, a to tím spíše, jde-li o tvrzení obsahující subjektivní úsudky. Jinými slovy: V případě ústního výslechu zaznamenaného formou veřejné listiny se presumpce pravdivosti ve smyslu § 94 odst. 1 daňového řádu vztahuje na zachycený skutkový děj (průběh dotazování a odpovídání), nicméně pro hodnocení věrohodnosti či obsahové relevance zaznamenaných odpovědí je forma veřejné listiny zcela bez významu. Pokud by se presumpce pravdivosti vztahovala i na obsah zaznamenané ústní výpovědi (jak naznačuje žalobní argumentace), pak by i prohlášení očividného nesmyslu typu „Země je plochá“ zachyceného na veřejnou listinu zakládalo domněnku pravdivosti, což by samozřejmě bylo absurdní. Žalovaný přitom nijak nepopíral, že by akcionáři nikdy neřekli to, co je v notářských zápisech zaznamenáno, pouze nepovažoval obsah těchto odpovědí za způsobilý zvrátit dosavadní skutková zjištění a právní závěry. K tomu soud nemá žádných výhrad. Pro úplnost lze doplnit, že otázky na akcionáře i jejich odpovědi zaznamenané v notářských zápisech nasvědčují schopnosti koordinace daných osob (zde minimálně

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

z hlediska schopnosti dostavit se společně k notáři za účelem odpovědi na shodně kladené otázky), což spíše podporuje závěr o deklarované míře loajality (srov. výše odst. 97-98 tohoto rozsudku) coby dalšího střípku do komplexní mozaiky o uplatňování vlivu a jednání ve shodě.

III. (ix) K namítané účelovosti doměření

157. Žalobkyně namítá, že daňové orgány postupují účelově, aby jí doměřily daň za každou cenu. To dovozuje jednak z nezákonně vedené daňové kontroly zdaňovacího období roku 2014, dále z odlišného náhledu na problematiku ve zdaňovacím období roku 2013 a také z vydání výzvy k podání dodatečného daňového přiznání před ukončením dokazování, jež měla předjímat nesplnění podmínek uznatelnosti úroků z dluhopisů.
158. Soud dává žalobkyni zapravdu potud, že zmiňované okolnosti týkající se zejména dřívějších doměřovacích řízení nejsou žádoucí. Přesto je nelze vnímat jako účelovou snahu doměřit daň za každou cenu. Soud neshledává, že by se pochybení správce daně při daňové kontrole za zdaňovací období roku 2014 či odlišné procesní nazírání ve zdaňovacím období roku 2013 dotkly procesních práv žalobkyně takovým způsobem, že by to mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Nelze pominout, že jde o komplikovanou právní problematiku s přesahem do řízení o doměření daně. Některé otázky nebyly judikatorně zcela vyřešeny, některé jsou ostatně v řešení doposud. V tomto kontextu soud neshledává vadným, že se náhled daňových orgánů na danou problematiku vyvíjel a že jejich postup nebyl zcela přímočarý, jak by tomu mohlo být v jiných věcech. Nadto nelze přehlédnout, že k celkové složitosti a délce postupů v daňovém řízení do určité míry přispěla i sama žalobkyně, která uplatňovala velmi obsáhlá podání s velkým množstvím řetězcích se námitek, byť mnohdy argumentačně zacyklených až mimoběžných.

IV. Jiné

159. Soud neprováděl důkaz zápisy z řádné valné hromady Tipsport.net ze dne 18. 5. 2015 a z mimořádných valných hromad Tipsport.net Holding ze dne 20. 8. 2012 a ze dne 8. 10. 2012. Skutečnost, zda bylo představenstvo v tomto roce *převoleno* rozdílným počtem hlasů, resp. zda o některých otázkách nehlasovali akcionáři jednomyslně, není pro posouzení věci relevantní. Rozdílný počet hlasů v některých dílčích otázkách nevyklučuje společné uplatňování vlivu akcionářů při prosazování projektu restrukturalizace zahrnujícího daňově neuznatelný úrokový „daňový štít.“
160. Soud rovněž neprováděl žalobkyní navrhané důkazy týkající se jiných daňových řízení (oznámení o zahájení daňové kontroly daně z příjmů právnických osob za rok 2017 ze dne 18. 6. 2021, za rok 2018 ze dne 17. 6. 2022, za rok 2019 ze dne 8. 6. 2023, za rok 2020 ze dne 24. 5. 2024, výzvy k podání dodatečného daňového přiznání k této dani za zdaňovací období roku 2021 ze dne 15. 7. 2024, roku 2022 ze dne 15. 10. 2024 a roku 2023 ze dne 15. 10. 2024, zprávu o daňové kontrole této daně za zdaňovací období roku 2019 ze dne 11. 9. 2024), neboť vypovídají především o následném postupu daňových orgánů po vydání napadeného rozhodnutí (4. 6. 2024), přičemž soudu není z žalobních tvrzení zřejmé, jaká by měla být jejich relevance ve vztahu k okolnostem nastalých před vydáním napadeného rozhodnutí.

161. Jiné písemnosti označené v žalobě či navazujících podáních jsou obsahem správního spisu, z něhož soud při přezkumu napadeného rozhodnutí vychází a jímž se dokazování neprovádí (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).

V. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

162. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že i když většinu žalobních námitek vyhodnotil jako nedůvodných, tak v rozsahu otázky uznatelnosti úroků z úvěrové smlouvy je napadené rozhodnutí založeno na nesprávné právní kvalifikaci, a tedy v této části je žaloba důvodná. Jelikož napadené rozhodnutí se vztahuje na jediný platební výměr za jedno zdaňovací období, není zde procesně prostor k tomu, aby soud oddělil správné části napadeného rozhodnutí od těch nesprávných, a proto musel napadené rozhodnutí zrušit jako celek (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a vrátit věc k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s., výrok I).

163. V dalším řízení je žalován vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), že propojenost právnických osob skrze osoby jejich akcionářů nepředstavuje důvod k tomu, aby na právní vztah z úvěrové smlouvy uzavřené mezi těmito osobami bylo nahlíženo jako na právní vztah uzavíraný primárně za účelem snížení základu daně ve smyslu 23 odst. 7 písm. b) bodu 5 zákona o daních z příjmů. Bude proto na uvážení žalovaného, zda setrvá na stávající právní kvalifikaci a doplní dokazování k otázce, mohlo-li se skutečně jednat o právní vztah uzavřený především za účelem snížení základu daně, nebo zda přistoupí ke změně právní kvalifikace.

164. O náhradě nákladů řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a vzhledem k úspěchu ve věci přiznal náhradu nákladů řízení procesně úspěšnému žalobci proti procesně neúspěšnému žalovanému.

165. Přiznaná odměna se skládá ze zaplaceného soudních poplatku ve výši 3 000 Kč a nákladů na zastoupení daňovou poradkyní podle § 57 odst. 1 a § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Za právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti novely advokátního tarifu č. 258/2024 Sb., tedy před 1. 1. 2025, přísluší daňové poradkyni odměna podle dosavadního znění advokátního tarifu.

166. Celková výše odměny daňové poradkyně odpovídá částce 32 463,50 Kč, která se skládá z částek

- 12 400 Kč za čtyři úkony právní služby učiněné před 1. 1. 2025 (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, podání repliky a tripliky), u nichž sazba odměny za společné zastupování dvou osobu činí 3 100 Kč za jeden úkon [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 12 odst. 4 advokátního tarifu ve znění účinném před 1. 1. 2025],
- 1 200 Kč za čtyři paušální náhrady hotových výdajů před 1. 1. 2025, u nichž sazba činí 300 Kč za jeden úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu ve znění účinném před 1. 1. 2025),
- 10 300 Kč za jeden úkon právní služby učiněný po 1. 1. 2025 (za účast na jednání před soudem dne 13. 8. 2025 nepřesahující dvě hodiny), jehož výše je určena podle tarifní hodnoty odvislé od výše peněžitého plnění, nejvýše však částkou 500 000 Kč [§ 7 odst. 6 a § 10b odst. 5 písm. a) advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 1. 2025],

- 450 Kč za jednu paušální náhradu hotových výdajů po 1. 1. 2025 za účast na soudním jednání (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 1. 2025)
- 5 113,50 Kč odpovídající náhradě za daň z přidané hodnoty určené sazbou 21 % z výše uvedených částek (vyjma soudního poplatku) na základě analogické aplikace § 57 odst. 2 s. ř. s., resp. § 151 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., neboť daňová poradkyně je plátkyní této daně.

167. Náhradu nákladů řízení uložil soud žalovanému zaplatit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám jeho zástupkyně (analogicky § 149 odst. 4 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 13. srpna 2025

Mgr. Ing. Petr Šuránek v.r.
předseda senátu